

МЕМЛЕКЕТ БАСШЫСЫ ҰЛТТЫҚ КӘСІПКЕРЛЕР ПАЛАТАСЫНЫҢ БАСШЫЛЫҒЫН ҚАБЫЛДАДЫ

Президиум төрағасы Тимур Құлыбаев және басқарма төрағасы Абылай Мырзахметов кездесу барысында Елбасыға Ұлттық кәсіпкерлер палатасының құрылған кезден бергі қызметінің нәтижелерін баяндады, сондай-ақ отандық бизнестің заңды құқықтары мен мүдделерін қорғау бойынша жүргізіліп жатқан жұмыстар туралы әңгімеледі деп хабарлайды Ақорданың баспасөз қызметі.

Нұрсұлтан Назарбаев мемлекет кәсіпкерлікті дамыту мәселелеріне зор көңіл бөлетінін және бұл бағытта жан-жақты көмек пен қолдау көрсетіп отырғанын айтты.

– Биыл бизнесті тексеруге жарияланған мораторий аяқталады. Ал келесі жылдың 1 қаңтарынан Еуразиялық экономикалық одақ жұмысын бастайды, соған орай біздің бизнесмендерге жаңа жағдайдағы бәсекелестікке дайындалған жөн. Сонымен қатар, Қазақстанда бизнестің дамуына «Нұрлы жол» жаңа экономикалық саясаты кеңінен жол ашады. Әрбір кәсіпкер өз өрісін тауып, нарыққа «орналасуы» тиіс, ал Ұлттық палата мен мемлекет өз тарапынан соған қажетті барлық жағдайларды жасауы керек. Осы шаралар жана кәсіпкерлік құрылымдар мен бизнесте жана тұлғалардың пайда болуына септігін тигізеді деп үміттенемін, – деді Қазақстан Президенті.

Т.Құлыбаев Ұлттық кәсіпкерлер палатасының қызметін дамыту мен нығайтуда көрсеткен қолдауы үшін Елбасыға ризашылығын білдірді. – Ұлттық палатаның барлық басқару органдары, атап айтқанда, президиумы және басқармасы, сондай-ақ облыстағы өңірлік дирекциялары құрылып, жұмыс істеуде. Президиумның комитеттерінде жұмыс салалық және өңірлік қағидаттар бойынша жолға қойылған. Бас прокуратурамен тығыз байланыс орнатылған. А.Дауылбаев облыстық прокуратуралардың басшыларымен токсан сайын селекторлық кеңес өткізеді, онда кәсіпкерлердің арыздары қаралып, қажетті шаралар қабылданады, – деді президиум төрағасы.

Сондай-ақ Ұлттық палатаның қызметі бірқатар бағыттарды қамтитыны, соның негізгілері бизнес-ортаны жетілдіру, мемлекеттік қолдау шараларының тиімділігін талдау, адами капиталды дамыту, бизнестің қаржы ресурстарына қолжетімділігін қамтамасыз ету екені де айтылды.

Бүгінгі таңда бізге осы мәселе бойынша 3,5 мыңнан астам арыз келіп тұр, соның әрқайсысы да тіркеліп, тиісінше жұмыс жүргізілуде. 1 қаңтардан бастап жоспарлы тексерудің орнына тәуекелді бағалау жүйесі қолданылады. Біз барлық кәсіпкерлерді қалған бір жарым айда әзірленіп, құжаттамаларын тәртіпке келтіруге және бекітілген нормалар мен талаптарды жоспарлы тексеріс жоқ кезде сақтауға шақырамыз, – деді Ұлттық кәсіпкерлер палатасы басқармасының төрағасы.

Мемлекет басшысы кездесу қорытындысы бойынша қаралған мәселелерге қатысты бірқатар нақты тапсырмалар берді.

БАҚ беттерінен

БОРОДУЛИХА АУДАНЫНЫҢ ӘКІМІ БРИФИНГ ӨТКІЗДІ

Шығыс Қазақстан облысының ақпараттық орталығы мен «Қазақстан-Өскемен» облыстық телеарнасының бірлескен жобасы бойынша қалалар мен аудандардың әкімдері, басқарма басшылары әр аптаның дүйсенбі және сейсенбі күндерінде тікелей эфирде брифинг өткізеді. Тікелей эфирде брифинг арқылы өңірдегі БАҚ өкілдері мен тұрғындар көкейкесті сауалдарын қоюға мүмкіндік алып отыр. Қараша айының 18 жұлдызында Бородулиха ауданының әкімі Григорий Акулов эфир қонағы болып, Бородулиха ауданының әлеуметтік-экономикалық дамуындағы жетістіктер мен кемшіліктерге тоқталып аудан тұрғындары мен журналистердің сауалына жауап берді. Осы жайындағы ақпаратты газетіміздің келесі нөмірінде толықтай оқисыздар.

“Аудан тынысы” ақпарат

ШҚО ӘКІМІ ДАНИАЛ АХМЕТОВ ҚР ПРЕЗИДЕНТІНІҢ ЖОЛДАУЫНА ОРАЙ ЖИЫН ӨТКІЗДІ

ШҚО әкімі Даниал Ахметов өзінің орынбасарларымен және аппарат қызметкерлерінің жиын өткізді. Жиында негізінен ҚР Президентінің «НҰРЛЫ ЖОЛ- БОЛАШАҚҚА БАСТАР ЖОЛ» атты Қазақстанның халқына арналған жолдауынан туындайтын міндеттерді жүзеге асыру мәселелері жан-жақты талқыланды.

–Өздеріңізге мәлім, Елбасы Жолдауында қаржылық мәселелерге байланысты нақтырақ тапсырмалар берілді. Сондай-ақ, көліктік-логистикалық инфрақұрылымдарды, индустриялық инфрақұрылымдарды, энергетикалық инфрақұрылымдарды, әлеуметтік инфрақұрылымдарды дамыту, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық пен су және жылумен қамтамасыз ету желілері инфрақұрылымдарын жаңғырту, тұрғын үй инфрақұрылымдарын нығайту, шағын және орта бизнеспен іскерлік белсенділікті қолдау бойынша жұмысты жалғастыру міндеті алға қойылды, – деген облыс әкімі Даниал Ахметов стратегиялық құжатта көрініс тапқан ауқымды міндеттерді бұлжытпай орындау үшін өңірдің қажеттілігі мен мүмкіндігіне қарай нақты шаралар жоспарын әзірлеуді тапсырды.

Сондай-ақ, ШҚО әкімі нақты шараларды құралған іс-қимыл жоспары барлық саланы қамту керектігін атап көрсетті. Өйткені, әлемдік экономикалық дағдарыстың ықпалы жағдайында экономикалық саясатты алдын -ала қайта бағдарлау міндетін ескеретін мемлекеттік бағдарламаларды жүзеге асыру экономиканың тұрақты дамуын қамтамасыз етеді.

Аймақ басшысы Шығыс Қазақстан облысы үшін көлік инфрақұрылымын, тұрғын үй коммуналдық саласын, қолжетімді жалдамалы тұрғын үй құрылысын дамыту, шағын және орта бизнеске қолдау көрсету жайлы инвестициялық ахуал қалыптастыру, ауыл шаруашылығын әртараптандыру мәселелерінің өзекті екенін баса айтты. – алдағы уақытта шаруалар ауқымды. Бұл бағдарламалық жұмыстарды жүзеге асыру үшін әркімнен үлкен жауапкершілік талап етіледі, – деді ШҚО әкімі Даниал Ахметов

ШҚО ақпарат орталығы

БІЗДІҢ ОҚУШЫЛАР – АУДАН МАҚТАНЫШЫ!

1 - 7 сынып оқушылары арасында республикалық «Зерде» зерттеу жұмыстары мен шығармашылық жобалар байқауының облыстық кезеңі аяқталды.

Оқушылардың интеллектуалдық шығармашылықтарын ерте жастан

дамыту, ғылымдағы зерттеу қызметіне оларды қызықтыру, интеллектуалдық және ғылыми-техникалық шығармашылық салалардағы алғыр және дарынды

оқушыларды анықтау, оларға қолдау көрсету конкурстың негізгі міндеттері болып табылады. Төмендегі мектептердің оқушылары аталған байқауға қатысып, аудан намысын қорғап қайтты. Олар: Софья Шацкая (Жезкент кентінің мектеп-лицейі, 3 сынып оқушысы, жетекшісі З.Руденко), Алина Королева, Светлана Шейкина (Камышенка орта мектебі, 5 сынып оқушылары, жетекшілері О.Юлдашева), Дарья Малахова (Камышенка орта мектебі, 4 сынып оқушысы, жетекшісі Н.Валеева), Дарын Жұмаділов (Камышенка орта мектебі, 4 сынып оқушысы, жетекшісі Н.Валеева), Айза

Бакыт (Жезкент кентінің мектеп-лицейі, 4 сынып оқушысы, жетекшісі М.Кәукенова), Надежда Лошкарева (Абай атындағы негізгі орта мектеп, 5 сынып оқушысы, жетекшісі М.Деметтьева).

Конкурстың қорытындысы бойынша жеңімпаздар анықталып, біздің аудан оқушылары келесі орындарды иеленді. Бірінші орынды Дарын Жұмаділов иеленді, ал Софья Шацкая үшінші орынды қанжығалады.

Білім бөлімі «Зерде» конкурсының жеңімпаздарын, мұғалімдер мен ата-аналарды балаларының осындай жарқын жеңісімен шын жүректен құттықтайды! Барлықтарыңызға денсаулық, бақыт, шығармашылық табыстар тілейміз!

Аудандық әдістемелік кабинет

4-БЕТ

5-БЕТ

8-БЕТ

ӘДІЛЕТ ХАБАРШЫСЫ
(СОТ ЗАЛЫНАН)

ПОЭЗИЯНЫҢ КҮҢГЕЙІ
МЕН ТЕРІСКЕЙІ

(Мерей Қартөв шығармашылығы жағында)

ҚОҒАМ КЕЛБЕТІ

«БҰЛБҰЛ ӘНШІ» ЕЛ ЕСІНДЕ

Біз өздерінің өнерімен танылып, еңбегімен еленген, қазақ өнерінің өркендеп өсуіне өлшеусіз үлес қосқан, аттары аңызға айналған көптеген тұлғалармен мақтана аламыз. Олар мәдениеттің, рухани қазынаның қайнар бұлағына айналып, маңайына осы құндылықтардың сәулесін шашқан тұлғалар болып халық жадында сақталып қала бермек. Сондай адамдардың бірі Айман Сәдуақасқызы Молдиярова еді. Ол 1954 жылы 22 сәуірде ШҚО, Аягөз ауданы, Жұзағаш ауылында дүниеге келген. Шұбартау ауданының орталығы Баршатас ауылындағы С.Киров атындағы орта мектепті бітірген. Семейдің

Мұқан Төлебаев атындағы музыкалық училищесін және Алматы қыздар педагогикалық институтын тамамдап, арнайы орта және жоғарғы білім алған. Өзінің еңбек жолын 1970 жылы Шұбартау аудандық Мәдениет үйінің автоклуб меңгерушілігінен бастаған.

Алғаш рет үлкен сахнаға 13 жасында қазақтың ұлы ақыны Абайдың 125 жылдық мерейтойында шығып, Латиф Хамидидің «Қазақ вальсін» орындаған. Халық алдына тұңғыш шыққан жас әншінің даусына сүйсінген халқымыздың біртуар азаматы, Ұлы Отан соғысының батыры Бауыржан Момышұлы өзінің ақ батасын береді.

Шұбартау ауданында тұңғыш рет ән-би ансамблі құрылып, ол өмірге жолдама алған кезде Айман Сәдуақасқызы Латиф Хамидидің «Бұлбұл» әнімен өнер ұжымының шымылдығын ашқан еді. Әншінің нағыз бұлбұл үніне риза болған сол кездегі ауданның 1 хатшысы Ш.Мақашев ансамбльдің атын «Бұлбұл» деп қоюға ұсыныс жасап, ол ұсыныс қабылданып, ансамбль өз атауын тапқан болатын.

Бұдан кейін «Шұбартау сазы» халық ұлт аспаптар оркестрінің көрнекті жұлдыздарының бірі Жүсіпбек Елебековтан тәлім алған Санақ Әбеуов, оркестр дирижері Ахметжан Алпысбаевтармен ұзақ жылдар қызметтес болып, «Қыз Жібек» спектакілінде – Жібек, «Соңғы түн» спектакілінде – Гауһар, «Алданған ару» спектакілінде – Жаннаның бейнелерін сахнада шынайылықпен сомдады. Өзі ойнаған спектакілдердегі басты рөлдері үшін республикалық байқауларда ҚазКСР дипломдарымен марапатталған.

Алматыдағы жер жүзіне қазақ тілінде хабар тарататын халықаралық «Шалқар» радиосының «Дала» бағдарламасының «Алтын қорына» 1977 жылы бес әні жазылды. Олар: Үкілі Ыбырайдың – «Гәккүй», Нұрғиса Тлендиевтің – «Кел еркем Алатауыңа», Дүнгенбай Ботбаевтің – «Көктем кеші», Сыдық Мұхамеджановтың – «Көктем вальсі», Қапан Мусиннің – «Сайра бұлбұлы».

Айман Сәдуақасқызы бұрынғы Кеңес Одағының өнер фестивалдарының 3 дүркін лауреаты. Өнеріне елі сүйсініп, басшылық тарапынан мойындалып бірнеше рет республикалық, облыстық дипломдармен марапатталған.

1993 жылы Шұбартау ауданынан Бородулиха өңіріне қоныс аударып, өзінің жемісті еңбек жолын одан әрі жалғастырды.

Мемлекет алдындағы еңбегі, елдің әлеуметтік-экономикалық және мәдени дамуына қосқан үлесі және белсенді қызметі үшін 2004 жылы 7 желтоқсанда Қазақстан Республикасы Президентінің Жарлығымен Қазақстан Республикасының Құрмет Грамотасымен марапатталды.

2012 жылы Айман Сәдуақасқызы Қазақстан Республикасы Мәдениет министрлігінің «МӘДЕНИЕТ ҚАЙРАТКЕРІ» белгісімен марапатталды. Бородулиха ауданының тарихи альбомына фотосуреті енгізілген. Портреті Бородулиха ауылының «Еңбек Даңқы» аллеясына да қойылды. Сонымен қатар, Айман Сәдуақасқызының есімі ШҚО-дағы аттары елге мәшһүр адамдардың «Алтын» кітабына жазылған.

Асқақ әнші сондай-ақ асыл жар, аяулы ана болып, екі бала тәрбиелеп өсірді. Екеуі де жоғары білімді мамандар. Ұлын – ұяға, қызын – қияға қондырды. Қос құлынынан бес немере сүйді.

Еліне елеулі, халқына қалаулы, елдің ерке қызы болды. Жұрты құрметтеп, төбесіне көтерді. Өйткені, ол жастайынан дене тәлімімен бірге, рухын, ақылын, сезімін, жігерін, мінезін де тәрбиелеп өскен жан. Өтірік айтып, жалған сөйлеуден бойын аулақ салатын. Біреудің ала жібін аттамаған жаны таза, құдайы – аузында, құраны – қолында болған періштедей жан еді. Зор да, асқақ үні жадымызда жаңғырып, жүректерімізді әнімен тербесін. Жаны жәннәтта болсын!

Ж.МОЛДИЯРОВА, Бородулиха ауданы

Қайран ерлер, қаһарман ардагерлер

Құрмет тағынан түспеңіз

2014 жылдың 11 қарашасында Ұлы Отан соғысының ардагері Иван Ефимович Салманов 90 жасқа толды. Ол Отан үшін кеудесін окқа төсеп, осы бейбіт күнді бүгінгі ұрпақтарға алып бергендердің бірі! Бұндай адамдар елімізде сиреп барады!

Осындай айтулы күні Иван Ефимовичті Жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімінің басшысы Д.Бергенев, аудандық ардагерлер кеңесінің төрағасы О.Байжанов, Таврия ауылдық округінің әкімі Г.Лазарев, Қоғамдық кеңестің төрайымы Л.Тинина, Ардагерлер кеңесінің төрайымы Р.Майжанова, Буркотово ауылының №3 мектебінің директоры А.Қайырбаева және мектеп оқушылары, «Буркотовское» ЖШС директоры И.Филатов пен оның қызметкерлері құттықтауға барды. Д.Бергенев және О.Байжанов аудан әкімі Г.Акуловтың және аудандық маслихат хатшысы У.Майжановтың аттарынан

Иван Ефимовичке алғыс хат табыстады.

Ардагерді алыс жақта тұратын балалары да ілтипатсыз қалдырмады. Осындай ардагерлерді ешқашанда шет қалдырмау керек. Біздің елдің экономикасы мен мәдениеті осы адамдардың арқасында өркендеп, дамып келеді. Сіздер жасаған ерліктің нәтижесіне еліміз гүлденіп, жайнай түсті. Елімізде береке, бірлік, тыныштық орнады. Осы кісінің еңбегі арқасында Красный Казахстан, Буркотово ауылдары көркейіп жайнай түсті. Иван Ефимовичтің Красный Казахстан кеңшарының директоры болып тұрған кезінде көптеген ғимарат салынды. Олардың кейбіреуі осы күнге дейін қызмет етіп келеді.

Рахмет Сізге, құрметті Иван Ефимович!!! Сізді шын жүректен 90 жас мерейтойыңызбен құттықтаймыз! Бұл өте

маңызды мереке, себебі осындай жасқа әрбір адам жете алмайды. Сізге мол денсаулық, қажымас қайрат тілейміз! Бала-шағаңыздың қызығын көріп, жақын адамдарыңыздың ортасында аман-сау ғұмыр кешіңіз.

А.БЕКБУЛАТОВА, Таврия а/о

ШЕКАРА БҰЗУШЫЛАР ҚҰРЫҚТАЛДЫ

Мемлекеттік шекара аумағында орналасқан «Токта, өтуге тиым салынады! Мемлекеттік шекара!» деген ескертпе жазуға қарамастан мемлекеттік шекара режимін бұзу фактілері әлі күнге дейін тіркелуде.

Өскемен шекара жасағына қарасты «Ақсақал» шекара заставасының шекара наряды мемлекеттік шекара режимін бұзушыларды тағы да құрықтады. Мемлекеттік шекара бұзу фактісі 2014 жылдың 4 қазанында Мещанка және Байтанат елді мекендері арасындағы 33 шекара аумағында орын алды.

Мемлекеттік шекара режимін бұзған Қазақстан Республикасының екі азаматы және Ресей Федерациясының бір азаматы мемлекеттік шекара бойында орналасқан ескерту белгілеріне қарамастан Мещанка елді мекенінен Байтанат елді мекеніне азық-түлік өнімдерін алу мақсатында жолды қысқартпақ болып шекара

жанында орналасқан жолмен жүріп мемлекеттік шекара сызығынан 8 метр арақашықтықта шекара нарядының көзіне түсіп, ойлаған ойлары іске аспады. Мемлекеттік шекара бұзушылардың өздерімен бірге жеке тұлғаны растайтын құжаттары болған жоқ.

Осылайша, «Ақсақал» шекара заставасының бақылаушылары өзерінің қырағылықтарын, жұмысқа деген ынта-жігерлерін дәлеледі. Шекарашылар осы істері арқылы шекара бұзушыларға бақылаушылардың құрығына қалайда ілінетінін тағы бір ескертіп өткендей болды.

Ә. СҰЛТАНОВ, Т. ҚАЛИБАЕВ

БИЗНЕС-КЕҢЕСТІҢ БЕРЕРІ МОЛ

Жалпы Қазақстанда, оның ішінде ШҚО орта және шағын бизнесті дамыту жақсы жолға қойылғанын облысымыздың солтүстік өңірлерінен тарихи отандарына қоныс аударған кәсіпкерлер ашық мойындайды. Қазақстан тұру Ресейдегіден артық болмаса, кем емес дегенді айтады. Жақында Шұңқырашы ауылында өз дүкенін ашқан жеке кәсіпкер Наталья Александровна Валуискаяның айтуы бойынша, Қазақстанда төрешілік аз және де жеңілдік көп. «Мен, міне, 13% несие алдым, ал, оның 7% мемлекет өтейді, нәтижесінде мен оны 4–5% алып отырмын. Жер телімін алу үшін ешкімнің қолына пара ұстатпаймын, ал, Ресейде, қылт еткеніне ақы сұрайды. ҚҚС біздерде олардағыдай 18% емес, 12%», - дегенді алға тартады. Осы бағытта істеліп жатқан игілікті істердің бірі – Кәсіпкерлікті қолдау орталықтарының кеңесшілері өз кәсіби деңгейлерін көтеруде бағытынадағы тұрақты бизнес-тренингтерді өткізіп тұру. Даму қорының ШҚО аймақтық филиалдарында өткізген «Бизнес-кеңес берудің кәсіби дағдылары» бизнес-тренингіне Бородулиха аудандық Кәсіпкерлікті қолдау орталықтарының кеңесшілері Мөлдір Хинаятова және Мадина Иманалиева қатысып қайтты.

Мөлдір Хинаятова бізге ең керегі консалтингте клиенттермен жұмыс істеу технологиясын игеріп, жергілікті өз бизнесін жүргізуге құлық танытқан кәсіпкерлерге бизнес-кеңес берудің жолдарын үйрете білді. Енді осы алған тәжірибемізді нақт ыөмірде қолдана алатын боламыз, - деді. Тренинг соңында барша қатысушы аудандық кәсіпкерлікті қолдау орталықтарының кеңесшілеріне «Кеңес берушінің коммуникациялық дағдылары мен құзыреттері» модульді курсы бойынша оқу өткендігі туралы сертификаттар табыс етілді. Осындай жиі өтіп тұруы аймағымыздағы шағын және орта бизнестің өркендей дамуына негіз болады деп нық сеніммен айта аламыз.

С.ӘБІЛҚАСЫМҰЛЫ

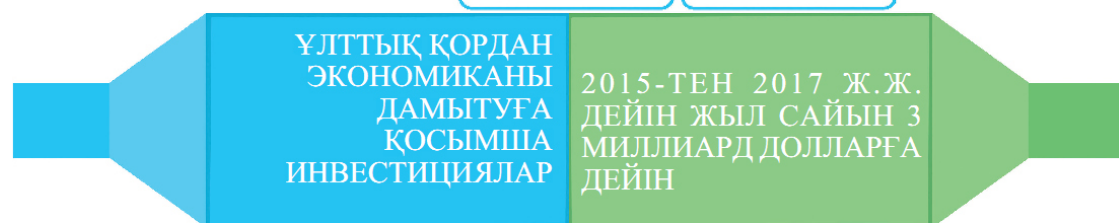
БИЛІК МІНБЕРІ

ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЖАҢА ЭКОНОМИКАЛЫҚ САЯСАТЫ

«НҰРЛЫ ЖОЛ»

БОЛАШАҚҚА БАСТАР ЖОЛ

1 Үкімет бір апта мерзімде Ұлттық қордан қаржы бөлу үшін тиісті шешім дайындауы тиіс және 2015 ж. республикалық бюджет жобасында қажетті қаржылар ескерілуі керек

2 Үкімет шара қабылдап, қаржының тиімді және оңтайлы пайдаланылуын қамтамасыз етуі керек

3 Мемлекет басшысы құрған комиссия қаржының тиімді жұмсалыуын қатаң бақылайтын болады

4 «Нұр Отан» белсенді қосылып, барлық деңгейлерде қатаң партиялық бақылау орнатуы тиіс

«Ұлттық валюта» күні аталып өтті

15 қараша «Ұлттық валюта» күні болып саналады. Теңге Қазақстан Республикасының экономикалық тәуелсіздігінің айқын көрінісі болып табылады.

Бұл күн - еліміз үшін айтулы мерекелердің бірі. Осынша белестен, сын жолынан мүдірмей өтіп, теңгеміздің тұғыры темірдей тегеуірінімен анықталды. Ұлттық валютамыз қаржы әлемінен лайықты орнын тапты. Кез келген ұлттың валютасы елдің өткенін, бүгінгісін және болашағын бейнелейді. Қазақстан Республикасы ұлттық валютасының тарихы Елбасымыздың 1993 жылғы 15 қарашадағы Жарлығынан басталды.

Қазақстанның ұлттық валютасы - теңгеміздің тарихына көз жіберетін болсақ, еліміздің тәуелсіздік табалдырығын аттаған кезеңдегі қиындықтар, төл ақшамыздың айналысқа енуі, оған өзіміз тікелей куә болған оқиғалар еске түседі. Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы 1993 жылғы 15 қарашасында айналымға

енгізілді. Аудандық кітапханада 15 қарашада «Ұлттық валюта» күніне арналған ақпараттық сағат өтті. Балаларға арнайы ұлттық валюта жайлы фильм көрсетілді. Іс-шара соңында балаларға викториналық сұрақтар қойылды.

Ә.ӘБЕНАЕВА, аудандық кітапхана кітапханашысы

ХАБАРЛАНДЫРУ

«ШҚО Бородулиха ауданының қаржы бөлімі» мемлекеттік мекемесіне еңбек келісім шарты негізінде мемлекеттік іс-қағаздар редакторы қажет.

Лауазымдық жалақысы қызметшінің жұмыс өтілі мен біліміне байланысты 29730 теңгеден 35748 теңгеге дейін.

Қызметтік міндеттері: орыс тілінен мемлекеттік

тілге, мемлекеттік тілден орыс тіліне аудару, Lotus Notes (электронды құжат айналымы) бағдарламасы бойынша компьютермен жұмыс істеу қабілетінің болуы. Біліктілік талаптары: Орта мамандандырылған білім.

Анықтама телефондары: 2-14-50, 2-18-96.

Аудандық қаржы бөлімі

Жолдау Жолдарынан

ПРЕЗИДЕНТТІҢ КӨРЕГЕНДІГІ

Біз әлемдегі қазіргі кездегі болып жатқан күрделі жағдайларға қарай отырып, Президентіміз өз Жолдауында айтқан: «Осы күрделі жолдан лайықты өту барлық елдің қолынан келе бермейді», - деген сөзін жақсы түсінеміз.

Бүкіл әлемдік экономикалық дағдарыс кезінде Қазақстан Республикасы Президентінің Қазақстан халқына жыл сайынғы Жолдауы баршамыздың бойымызда ертеңгі күнге деген сенімділік ұялатады.

Біз 2015 жылдан бастап 2017 жылдар аралығында Ұлттық қордан жыл сайын қосымша 3 миллиард доллар бөлініп отырады деген Президенттің сөзін ерекше қабылдадық. Ұлттық қордың инвестициялары экономика саласында реформалар өткізуге, халық табысының төмендеуіне жол бермеуге және жаңа жұмыс орындарын құруға ықпал етеді.

Ф.ҚАЙПЕКОВА, Петропавловка а/о әкімдігінің бас маманы

ЖОЛДАУДЫҢ ТҮЙІНІ – АЛЫСТЫ ЖАҚЫН ЕТУ

Елбасымыздың «Нұрлы жол - болашаққа бастар жол» Жолдауын асқан қызығушылықпен оқып, ықылас сезіммен қабылдадым. Жолдауда Қазақстанның әлемдегі ең дамыған 30 мемлекеттің қатарына кіру тұжырымдамасы тізіліп, алдағы даму жұмыстарының 7 ұзақ мерзімді, негізгі бағыттары белгіленіп отыр.

Бүгінгі Жолдаудың ең басты түйіні - алысты жақын ету. Яғни, ел экономикасы мен қоғамымыздың тамырына қан жүгіртетін сапалы жол - көлік жүйесін дамыту. Тозығы жеткен жамау-жамау жолдар жөнделіп, заман талабына сәйкестендірілуі еңбекші халықты қуантатын жай.

Елбасы ел-жұрттың көкейінде жүрген ойды дөп басып қана қоймай, жаңа бастаманың төңірегінде бүкіл қазақстандықтарды жұмылдыра түсті. Қазақстан халықтарын бір жұдырықтай жұмылдырып, біріктіретін идея - Мәңгілік Ел идеясы.

Көпұлтты, тату Бородулиха ауданы жұртшылығына айтарым, өзге елдердің қателіктерін қайталамай, еліміздегі тұрақтылықты сақтап, бір-бірімізге деген шынайы құрмет пен сенімімізді, рухани мәдениетімізді нығайтуға саятын қоғамдық қатынастар мен адами өлшемдерімізді биік деңгейден түсірмейік.

Осылайша бәріміз Мәңгілік Елді басты идея етіп, оның даму жолында қажырлы еңбек етуге бірлесіп күш салайық.

Г.МАНБҰСЫНОВА, Краснояр орта мектебінің қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімі

ЖОЛДАУ АРҚЫЛЫ ЖЕТІСТІКТЕРГЕ ЖЕТЕМІЗ

Петропавловка ауылдық округінің тұрғындары мемлекет басшысының Қазақстан халқына Жолдауын үлкен ынтамен қабылдады.

Өз жолдауында Президентіміз Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев әлемдегі экономикалық дағдарыс кезінде Қазақстан экономикасын қалыпты деңгейде ұстап қалудың негізгі бағыттарын айқындап берді. Жол құрылысы, шағын және орта бизнесті жеңіл несиелермен қолдау, тұрғын үй - коммуналдық шаруашылық инфрақұрылымын жаңғырту және нығайту. Елбасы міндеттеген осы жоспарлар жүзеге асатын болса, Шығыс өңір тұрғындарының әлеуметтік әл-ауқаты да ерекше жақсарары деп сенеміз. «Астана-Өскемен» және «Алматы-Өскемен» автожолдары салынса, «Екібастұз-Өскемен» және «Семей-Алматы» жоғары кернеулік электр жүйелерінің желісі біздің аймақтан өтсе, көптеген жерлеріміз жұмыспен қамтамасыз етіледі.

Нұрсұлтан Әбішұлы өз Жолдауын «Нұрлы жол - болашаққа бастар жол» деп атады. Бұл жолмен мемлекетіміз келешек жарқын күндерге аяқ басатыны сөзсіз. Осы жол біздің өсіп келе жатқан ұрпағымыздың игілігіне айналарын аян.

Қ.ҚАБАТОВ, Петропавловка а/о әкімі аппаратының бас маманы

ЕЛБАСЫҒА АЛҒЫСЫМЫЗ ШЕКСІЗ

Нұсұлтан Әбішұлы Назарбаевтің 2014 жылғы 11 қарашадағы Қазақстан халқына Жолдауын оқып, біз, Краснояр ауылының тұрғындары және ауылдық округтің қоғамдастығы, Елбасының саясатын толық қолдайтынымызды білдіреміз.

Президентіміз халықты ынтымаққа, бірлікке, барлық қазақстандықтар арасында сенімділік орнатуға шақырды.

Этнос аралық келісімді, бірлікті сақтау керек. Себебі бұл - біздің жарқын болашағымыздың кепілі. Жастарымыздың жаңа, тәуелсіз елде өсіп жатқаны бәрімізді қуантады. Мемлекет жаңа ұрпақ үшін оларды жарқын келешекке апарар жолдар мен есіктерді ашты!

«Нұрлы жол - болашаққа бастар жол» - бұл біздің жастарымызға берілген үлкен мүмкіндік. Жаңа Жолдау біздің экономикалық құрылымымызды реформалауды жалғастыруға бағытталған. Басталған жобаларды аяқтау және шешу үшін Үкіметке Ұлттық қордағы қаржыны 5 бағытқа бағыттау тапсырылды. Ол банк секторларын сауықтыру, жаңа инвестиция тарту, ЭКСПО - 2017 кешенінің құрылысын жалғастыру, Астананың көліктік инфрақұрылымын дамыту, химиялық және тағам өнеркәсіптерінің жобаларын жүзеге асыру.

Біз өзіміздің отбасылық амандығымыз, қауіпсіздігіміз, келер ұрпаққа деген қолқорлығымыз үшін Елбасымызға шексіз алғысымызды білдіреміз.

Н.СКОРОБОГОВА, Краснояр а/о әйелдер Кеңесінің төрағасы

ӘДІЛЕТ ХАБАРШЫСЫ

Халқы заңын сыйлайтын, сотына сенетін қоғам – ең дамыған, құқықтық мәдениеті қалыптасқан қоғам.

Н.НАЗАРБАЕВ, ҚР ПРЕЗИДЕНТІ**Ата-ана құқығынан айыру туралы**

ҚР Неке және отбасы туралы кодексінің 79-бабы 1-бөлігі бойынша ата-ана құқығынан айыру заңды түрде тек сот тәртібімен жүзеге асырылады. Ата-ана құқығынан айыру дауы бойынша азаматтық істер қолданыстағы Азаматтық іс жүргізу кодексіне сәйкес кәмелетке толмағандардың істері жөніндегі мамандырылған ауданаралық сотының соттылығына

жатады. Ата-ана құқығынан айыру тәртібі ҚР Неке және отбасы туралы кодексінің 79-бабының 12-тарауымен анықталады.

Ата-ана құқығынан айыру жағдайлары ҚР Неке және отбасы туралы кодексінің 75-бабында қарастырылады. Ата-ананың өз міндеттерін атқарудан және алимент төлеуден жалтаруы оны ата-ана құқығынан айыру негіздерінің бірі болып табылады.

ҚР Жоғарғы Сотының 2000 жылғы 28 сәуірдегі «Соттардың балаларды тәрбиелеуге байланысты дауларды шешу кезіндегі заңды қолдануы туралы» №4 нормативтік қаулысы, ҚР 2008 жылғы 22 желтоқсандағы №12 ҚР Жоғарғы Сотының нормативтік қаулысына енгізілген өзгерістер мен толықтырулары жалтару ұғымын кеңінен ашады: «Ата-ананың өз міндеттерін орындаудан жалтаруы балаларды тәрбиелеу бойынша олардың адамгершілік және физикалық дамуы, оқыту бойынша қамқорлықтың болмауы, қоғамдық пайдалы еңбекке дайындау, алимент төлеуден қасақана жалтаруы арқылы көрінеді».

Қолданыстағы ҚР Конституциясы, ҚР «Қазақстан Республикасындағы балалардың құқықтары туралы» заңы, ҚР Неке және отбасы туралы кодексінің мазмұнынан ата-ана тарапынан балаларға қамқорлық жасалуы, бірге тұруы, отбасында балаға тәрбие берілуі балалардың мүддесі мен құқығы болып табылады.

Нормативтік қаулының 11-тармағына сәйкес: ата-аналар ҚР Неке және отбасы туралы кодексінің 75-бабында қарастырылған негіз бойынша және олардың кінәсі анықталғанда ғана сот жүзінде ата-ана құқығынан айырылады, 14-тармағына сәйкес: ата-ана құқығынан айыру соңғы шара болып табылады.

ҚР 2010 жылғы 10 сәуірдегі «Кәмелетке толмағандар арасындағы құқық бұзушылықтардың профилактикасы мен балалардың қадағалаусыз және панасыз қалуының алдын алу туралы» заңды кешенді құқықтық педагогикалық және құқық бұзушылықты ескерту, себептерін анықтау және жою оларды алдын алу шарттары бойынша шараларды қарастырады.

2010 жылғы 19 сәуірдегі ҚР «Құқықбұзушылық профилактикасы туралы» заңының 23-бабына сәйкес құқық бұзушылықтың жеке профилактикасы шаралары адам не адамдардың шектеулі тобы тарапынан құқық бұзушылық жасаудың алдын алу, сондай-ақ оны жасауға итермелейтін себептер мен жағдайларды жою мақсатында олардың құқықтық санасына және мінез-құлқына жүйелі түрде мақсатты ықпал ету үшін қолданылады.

Ата-ана міндеттерін орындаудан жалтаратын адамды тек кәмелетке толмаған балалардың құқығын қорғау мақсатында олардың қылықтары мен құқықтық санасына ықпал жасау бойынша барлық заңмен қарастырылған шараларды қабылдағаннан кейін ғана ата-ана құқығынан айыруға болады.

ҚР Азаматтық іс жүргізу кодексінің 65-бабына сәйкес әр тарап өзінің талаптарының және қарсылықтарының негізі ретінде сілтеме жасайтын мән-жайларды дәлелдеуі тиіс. ҚР Азаматтық іс жүргізу кодексінің 66-бабына сәйкес сотқа дәлелдемелерді тараптар мен іске қатысушы басқа да тұлғалар береді.

Ата-аналық құқықтан айыру жөніндегі талабын қанағаттандырусыз қалыдра отырып, сот жоғарыдағы аталған мән-жайларды ескеріп, Кодекстің 79-бабына сәйкес, егер бұл бала мүддесі үшін қажет болса, баланы ата-анасынан алып, оны қорғаншылық және қамқоршылық жөніндегі функцияларды жүзеге асыратын органдарға беру жөніндегі мәселені де шешуге құқылы.

А.МАДИЕВА, Бородулиха аудандық сотының бас маманы**Медиация рәсіміне қатысудың басты бағыты – еріктілік**

Бабаларымыз әділдік іздеп келген адамға әділ шешімін айтып, тоқсан ауыз сөздің тобықтай түйінін тауып, ердің құнын, нардың пұлын екі-ақ ауыз сөзбен таразылаған би, шешендер елдің небір содыры мен тен-тетігін тоқтатып, шекіскенді бітістіріп, араздасқанды татуластырған.

Демек, кең –байтақ жерімізді ежелден мекендеген халқымыз әділдік пен аладдықты әрқашан ту етіп, әділ де сындарлы заңы бар өркениетті ел болуға ұмтылған.

Елімізде 2011 жылдың 28 қаңтарда қабылданған «Медиация туралы» заң сот жүйесіне жаңашыл өзгеріс енгізіп, дауды шешудің тағы бір тиімді жолын айқындады. Заң Қазақстан Республикасында медиаияны ұйымдастыру саласындағы қоғамдық қатынастарды реттейді, оны жүргізу қағидағаттары мен рәсімін, сондай-ақ, медиатордың мәртебесін айқындайды. Бұл терминге анықтама беретін болсақ, медиаия сөзі латын тілінен аударғанда «mediate», яғни делдалдық ету, тараптарды өзара келістіру тәсілі немесе мәмілегер, бітімгер деп түсіну болып табылады.

Медиаия – бұл икемді процесс, құпиялы және бейтарап тұлға (медиатор) принциптерге сәйкес және медиаия тәртібін нақты игере отырып, жанжалды немесе дауды шешуде, тексеруші шешімін қабылдағанда және реттеуде белсенді түрде екі жаққа көмектеседі. Соттағы іс жүргізу процесінен айырмашылығы, медиаия – еркін процесс. Рәсім сипаты жағынан жария емес процесс. Онда тараптар дауды қарайтын тұлғаны, яғни медиаторды өздері таңдайды. Медиатор – кәсіби және кәсіби емес негізде медиаия жүргізу үшін тараптар тартатын жеке тұлға. Екіншіден, сот талап шеңберінен шығуға құқысыз. Ал, медиаия рәсімінде тараптар талапкердің талабын қанағаттандыру тәсілі туралы келісімге келуге құқылы. Сонымен қатар, сотта шешім құқық пен заң нормалары негізінде қабылданса, ал медиаия рәсімінде шешім тараптардың өз мүдделерінің келісімге келуі негізінде қабылданады. Яғни, медиаия – тараптардың ерікті келісімі бойынша жүзеге асырылатын және өзара қолайлы шешімге жетуі үшін медиатордың жәрдемдесуімен дауды реттеу рәсімі. Медиаия рәсіміне қауысудың басты бағыты – еріктілік. Яғни, екі тарап еш мәжбүрлеусіз өз еріктерімен бір бітімге келеді. Бұл жерде тараптардың тең құқылығы рәсімі басым. Медиатор тараптардан, мемлекеттік органдардан, өзге де заңды, лауазымды және жеке тұлғалардан тәуелсіз болуы керек. Дауды шешу барысында анықталған мәліметтер жария етілмейді.

Токсан рулы елдің дауларын тоғыз ауыз сөзбен түйіндеп, татуластырып отырған дана бабаларымыздың бірегей дара тұлғалары – Төле би, Қазыбек би, Әйтеке билер бастаған дана билердің ел арасындағы дау-дамайды бітімгершілік жолымен шешіп, халқымыздың бірлігін, жеріміздің тұтастығын сақтап отырған.

Бородулиха аудандық сотының баспасөз қызметі**Қазақстан Республикасының жаңа Қылмыстық кодексіндегі тың өзгерістер**

Ағымдағы жылдың 4 шілдесінде Елбасы Н.Ә.Назарбаев Қазақстан Республикасының Жаңа Қылмыстық кодексіне қол қойды.

Бүгінгі қолданыстағы Қылмыстық кодекс 1997 жылы қабылданып, оған осы уақытқа дейін бірнеше мәрте өзгерістер енгізілді. Сондықтан қылмыстық заңнаманы жетілдіру заман талабынан туындап отыр.

Жаңа редакциядағы Кодекстің тағы бір қажеттілігі ол ел Конституциясының жаңа нормаларымен, сонымен қатар, осы уақытқа дейін ратификацияланған халықаралық келісімдермен сәйкестендіруге байланысты.

Қылмыстық заңнаманы ізгілендіру Елбасының Жарлығымен бекітілген 2020 жылға дейінгі құқықтық саясат тұжырымдамасында көзделген.

Жаңа Қылмыстық кодекс екі бөлімнен, 467 баптан тұрады, жалпы бөлімі 98 баптан құралса, ерекше бөліміне 369 бап енгізілген.

Қабылданған жаңа Кодекстің басты жаңалықтарының бірі – «қылмыстық құқық бұзушылық» институтының енгізілуі.

Заңға сәйкес, қылмыстық құқық бұзушылықтың екі түрі: қылмыс пен қылмыстық теріс қылық қарастырылады.

Бұл жөнінде Кодекстің 10-бабының 2 және 3-бөліктерінде келесідей

анықтама берілген:

Қылмыс деп осы Кодексте айыппұл салу, түзеу жұмыстары, бас бостандығынан айыру немесе өлім жазасы түріндегі жазалау қатерімен тыйым салынған айыпты жасалған, қоғамға қауіпті іс-әрекет танылады.

Ал, қылмыстық теріс қылық – қоғамға зор қауіп төндірмейтін, болмашы зиян келтірген не адамның жеке басына, ұйымға, қоғамға немесе мемлекетке зиян келтіру қатерін туғызған, оны жасағаны үшін айыппұл салу, түзеу жұмыстары, қоғамдық жұмыстарға тарту, қамаққа алу түріндегі жаза көзделген, айыпты жасалған іс-әрекет (әрекетсіздік) танылады делінген.

Қылмыстық теріс қылықтар жасағаны үшін жеңілрек жаза түрлері көзделген, ең бірінші, қоғамдық жұмыстарға тарту және қамаққа алу.

Жаңа Қылмыстық кодексте барлығы 156 қылмыстық теріс қылық енгізілген, оның ішіне қазіргі 47 әкімшілік құқық бұзушылық қылмыстық теріс қылықтар қатарына жатқызылған. Бұл қылмыстық теріс қылықтар қатарына жатқызылған әкімшілік құқық бұзушылықтардың көбісі жеке тұлғаға, кәмелетке толмағандардың құқықтарына, қоғамдық тәртіпке қол сұғатын және отбасы - тұрмыстық саласындағы құқыққа қарсы әрекеттер және т.б. жатады.

Сонымен қатар, аталған санатқа қолданыстағы онша ауыр емес 100 қылмыс енгізілген. Осы жерде айта кететін бір жайт, аталған 100 онша ауыр емес қылмыстың 20-сы үшін қолданыстағы қылмыстық заң бойынша «бас бостандығынан айыру» жазасы тағайындалатын қылмыстар болып табылады, ал жаңа Кодекске сәйкес, ондай қылмысты жасаған тұлғаның соттылығы да болмайды.

Жаңа заңға сәйкес, қылмыстық теріс қылықтар үшін қамауға алудың ең жоғарғы мерзімі 6 ай болып көзделген.

Жаңа Кодексте, қылмыстың қайталану институтына айтарлықтай өзгерістер енгізілген. Енді жаңа заңға сәйкес, тек ауыр және аса ауыр қылмыстарды жасағаны үшін қылмыстың қайталануы есептелінетін болады, ал жеңіл және ауырлығы орташа қылмыстар үшін қылмыстың қайталануы есептелінбейді.

Және жаңа кодекске сәйкес, қылмыстың қайталануының тек екі түрі, яғни, қылмыстардың қайталануы және қауіпті қайталануы қолданылатын болады. Енді соттылықтың ескіру барысында тек ауыр және аса ауыр қылмыстар назарға алынатын болады.

Сонымен қатар, сотардың қылмыстардың қайталануы жағдайында жаза тағайындау ережесі өзгертілді. Қазіргі кодекске сәйкес, соттар бұрын сотталғандарға жасаған қылмысы үшін көзделген ең қатан жаза түрінің ең жоғарғы мерзімі мен мөлшерінің үштен бірінен жоғары мерзімді тағайындауға міндетті еді. Ал, жаңа кодекс бойынша мұндай ережелер алынып тасталған. Атап өтетін тағы бір жайт татуласу институтына енгізілген өзгертулерге байланысты, яғни, жаңа заң бойынша енді (68-баптың 2-бөлігі) қазаға ұшыратумен немесе адамның денсаулығына ауыр зиян келтірумен байланысты емес ауыр қылмысты алғаш рет жасаған кәмелетке толмағандар, жүкті әйелдер, жас балалары бары бар әйелдер, жас балаларын жалғыз өзі тәрбиелеп отырған еркектер, елу сегіз жастағы және ол жастан асқан әйелдер, алпыс үш жастағы және ол жастан асқан еркектер, егер олар жәбірленушімен, ағз берушімен татуласса, оның ішінде медиаия тәртібімен татуласса және келтірілген зиянды қалпына келтірсе, қылмыстық жауаптылықтан босатылуы мүмкін.

Ерекше бөлімдегі жаңа өзгерістердің бірі – медициналық қылмыстар бөлек тарауға (317-323-баптар) жатқызылған.

Бұл ана мен балаларға қарсы жасалған қылмыстар үшін жауаптылықты күшейту бойынша ҚР Президентінің «Қазақстан - 2050» Стратегиясы Жолдауында қойған талаптарын орындауға бағытталған шаралардың бірегейі.

Көліктегі қылмыстар үшін жауапкершілік күшейтілген, әсіресе, алкогольден масандық жағдайында жол көлік оқиғасын жасағаны үшін көлік құралын жүргізу құқығынан айырудың мерзімі 10 жылға дейін ұзартылған.

Және де есірткіден және (немесе) уытқұмарлықтан масаң күйдегі адамның көлік құралын басқару үшін, егер бұл абайсызда адам өліміне әкеп соқса, 5 жылдан 7 жылға дейінгі бас бостандығынан айыру жазасы көзделген, яғни аталған қылмыс қасақана ауыр санаттағы қылмысқа жатқызылған, бұл дегеніміз, мұндай қылмыстар бойынша татуласу мүмкін еместігін көрсетеді.

Осы баяндалғандарды қорыта келе, Жаңа қылмыстық кодекске – қылмыстық құқық бұзушылық институты енгізілгенін, бас бостандығынан айырудың орнына басқа баламалы жазалар қолданылғанын, қылмыстың қайталану институты қайта құрылғанын және т.б. байқауға болады.

Бородулиха аудандық сотының баспасөз қызметі

ӘДІЛЕТ ЖАБАРШЫСЫ

«Биде әділдік болмаса, еліңді дерт шалады»

Жалған хабар беру - қылмыс

Терроризм - бұл сөзді естігенде жаның селт етеді. Осы қоғамдық қауіпсіздікті бұзып, халықты үрейлендіріп, жан түршіктіретін оқиғалардың өз елімізде де көрініс тауып жатқаны көңілге қаяу түсіреді.

Қазіргі таңда терроризмнің алдын алып, қоғамдық қауіпсіздікті қамтамасыз ету маңызды мәселелердің бірі болып отыр.

Орын алған немесе дайындалып жатқан терроризм актісі жөнінде белгілі болған жағдайда дереу құқық қорғау органдарына хабар беру әрбіріміздің азаматтық міндетіміз болса, ал ол жөнінде жалған хабар беру - қылмыс, заңмен жазаланады.

Кейінгі кезде жер-жерлерде терроризм актісі туралы көрінеу жалған хабарлама беруші азаматтардың көбейіп, осындай хабарламаларға, жедел жәрдем, жедел қызмет көрсету және құқық қорғау органдарының күштері мен құралдары жұмылдырылып, өндірістік кәсіпорындар, білім беру, денсаулық сақтау және басқа да ұйымдардың жұмыс жасауы уақытша тоқтатылып, ұшақтар мен пойыздардың жүру кестелері бұзылып, нәтижесінде мемлекет және өзге де ұйымдардың қоржынына айтарлықтай шығындар келіп жатады.

Оған қоса, қоғамның шыркы бұзылып, халықтың арасында үрей туғызар дүрбелең жағдайы тағы бар.

Берілер жазаның жұмсақтығы болса керек, терроризм актісі туралы көрінеу жалған хабарлама беруді кейбір азаматтар бір қызықты әзілге айналдырып, оның ар жағындағы осындай әрекеттері үшін заңмен кезделген жауапкершіліктеріне көңіл бөле бермейді.

Оқиға болған жерге құқық қорғау және тиісті органдарының мамандары дереу жетіп, арнайы құралдармен ғимаратты толығымен тексеріп, абырой болғанда ешқандай жарылғыш зат анықтамайды.

Оқиғаны тексеру барысында, хабарламаны

Ел тұтастығы мен бірлігінің негізі

Өткен тарихымызға көз жүгіртсек, аумағы ұшқан құстың қанатымен, жер танабын қуырған тұлпар тұяғының дүбірімен өлшенген кең де келісті өлкені мекендеген «қазақ» деген елміз. Басымызға қонған бағымыз бен сорымыз кездесіп, досымызға ақ пейіл дарқан көңілімізді, жауымызға найзамызды, дауымызға камшымызды кезек сілтегенде де ертеңімізден үмітімізді үзбедік. Тағдырымыз таразыға түскен шақтарда «күмбір-күмбір кісінетіп, күреңді мініп», «қоныраулы найза қолға алып, қоныр салқын төске алып», жауына атой салған батыр бабаларымыздың ерлігіне сүйендік. Құт дарып, қыдыр қонған қасиетті жеріміздің, қабырғалы жұртымыздың шаңырағын шайқалтпауға жанын салған теңдік пен татылықты ту етіп ұстатқан «бастаса елдің көсемі, сөйлесе сөздің шешені» болған қазына кеуде қарттарымыздың, қылыштың қыры, найзаның ұшына қасқая қарсы тұрған азамат ағаларымыздың арқасында еліміздің іргесі сөгілмей бұл күнге жеттік.

Әрине, бұған біз Тәуелсіздіктің, Ата Заңымыздың арқасында қол жеткіздік деп айта аламыз. Бұл ереуіл - Тәуелсіз мемлекет деп аталатын алып ғимараттың алтыннан соғылған қос дінгегі іспетті. Бұлай болатын себебі түсінікті де. Адамзат қоғамы тарихында өзіндік орны бар қай мемлекеттің болсын дербес мемлекеттілігінің ең басты айғағы ретіндегі төл құжаты - Негізгі Заңы.

Қазақстан Республикасы Конституциясы - кең байтақ еліміздің, езгіден енесі басылып, еркіндікті аңсаған халқымыздың қайырылған қанатын жазған, болашағын кілегейлеген күңгірт пердені серпіп тастап, алдын жарқыратып, арманын ұзартқан шын мәніндегі Алтын Заң. Сондықтан да бұл Заңды қастерлей қолға алып, оның әрбір тарауына, бабына көңіл қоя үңіліп, үлкен-кішіміздің, әрқайсымыздың күнделікті тіршілігіміздегі, адамдармен қарым-қатынасымыздағы қоғамдағы орнымызды айқындаудағы, туған Отанымыз - Қазақстанның өркендеуіне қосатын, өзіміздің де өсіп-көркейетін жолымызды табудағы өмірлік басты Ережеге айналуына атсалысу-баршаға ортақ парыз, азаматтық міндет.

Конституция тарауларына үнілсек: 2-ші тарау, 4-ші бабында: «Қазақстан Республикасында әрбір адамның азаматтық алуға және оны өзгертуге құқы бар». Шын мәнінде Қазақстан Республикасында тұрып жатқан әрбір азамат өз құқықтары негізінде неге де болса қол жеткізіп жатыр.

Оған дәлел өзге елдерде тұрып жатқан қандастарымыз өз Отанына оралу арқылы Қазақстан азаматы деген азаматтық алуға және тегі орысша жазылып кеткен азаматтар өз тілінде қайтадан жөңдеп, қазақша атаумен өз ата-тектерін алуға.

берген адам анықталады. Ол өзінің орынсыз қалжыңын ешбір себеппен түсіндіре алмаса, тағайындалған сот-психиатриялық сараптамадан қорытындысымен оның ақыл-есі дұрыс екендігі анықталса, өзінің жасаған әрекетіне заң алдында толығымен жауап бере алатындығы бекітіледі.

Нәтижесінде қылмыстық іс қозғалып, кінәлі деп танылса, белгіленген мерзімге бас бостандығын шектеу жазасына кесіледі.

Нәтижесінде, жалған дабыл өртке қарсы қызмет департаменті, жедел жәрдем беру орталығы, облыстық ішкі істер департаментінің қызметкерлері оқиға орнына жұмылдырылып, олардың жұмыс атқаруларынан мемлекетке едәуір шығын келеді.

Қазіргі уақытта Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне қылмыстық-атқару жүйесі мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізіліп, яғни дайындалып жатқан терроризм актісі туралы көрінеу жалған хабарламаны үшін айыппұл салуға, не жеті жылға дейінгі мерзімге бас бостандығын шектеуге, не алты жылға дейінгі мерзімге бас бостандығынан айыруға жазаланады - деп белгіленген.

Бұл орайда, бұрынғы заң талабына қарағанда дайындалып жатқан терроризм актісі туралы көрінеу жалған хабарлау қылмысы ауыр қылмыстардың санатына қосылып, тиісінше ол үшін жазаның да неғұрлым қатаң түріне көшкендігін көруге болады.

Сонымен бірге, терроризм актісі туралы көрінеу жалған хабарлама бойынша құқық қорғау мен уәкілетті органдардың оқиға болған орынға барумен кеткен барлық шығыны заңсыз іс-әрекетімен кінәлі болып танылған тұлғадан өндіріледі. Сондықтан, әрбір азаматтың жат қылықтан аулақ болып, орынсыз қалжыңға бой алдырмай, ол үшін қатаң жауапкершілігін сезінгені абзал.

А.НАИНОВА, Бородулиха аудандық сотының жетекшісі маманы

дамытылатынын заңдастырады.

Қазақстан Республикасы Конституциясының әрбір тарауының, бөлімінің жеке баптарының әр жолына мұқият зер сала оқу, көңілге түю, күнделікті өмірде басшылыққа алу - саналы өмір талабы.

Ардақ тұтқан Ата Заңымыз қабылданған күнді айырықша көңіл-күймен мерекелеу барысында тәуелсіздік туын тіккен, азаттық рухын асқақтатқан мемлекетіміздің басшысы - Елбасының ерен еңбегін ерекше атап еткен ләзім. Президент Н.Назарбаевтың сіңірген еңбегі еліміздің басты құқықтық құжатының басымдықтарын айқындауында ғана емес, қиын-қыстау кезеңде қаймықпай, саяси қайсарлық пен көрегенділік танытуында жатыр. Мемлекет басшысының данағөй саясатының арқасында ғана біздің қоғам даурықпа, «митингілік демократияның» батпағына малтығып қалмай, шынайы демократиялық құндылықтар өресіне шырақп шықты.

Біз Елбасының Қазақстанды әлемнің дамыған 50 елінің қатарына қосу міндетін алға

«ҚР СО БААТЖ» дегеніміз не және ол сот жүйесіне қандай мүмкіндіктер береді?

Қазақстан Республикасы сот органдарының бірыңғай автоматтандырылған ақпараттық-талдау жүйесі» (бұдан әрі - «ҚР СО БААТЖ») аумақтық бөлінген автоматтандырылған-ақпараттық жүйе болып табылады. Ол соттардың бірыңғай ақпараттық кеңістігін қалыптастыруға арналады, азаматтардың, қоғам мен мемлекеттің ақпаратпен еркін алмасу қажеттілігі мен ақпаратты таратудағы қажетті шектеулер арасындағы талап етілетін теңгерімді қолдау қағидаттарындағы сот ісін жүргізуге ақпараттық және технологиялық қолдауды қамтамасыз етеді. Нысаналы бағдарламаның тұжырымдамасында бірыңғай ақпараттық кеңістікті қалыптастыру, сот билігі дербестігі мен судьялар тәуелсіздігінің конституциялық қағидаттарын іске асыру, Қазақстан сот жүйесінің біртұтастығын қамтамасыз ету, соттар қызметінің тиімділігін арттыру, сондай-ақ азаматтар мен заңды тұлғалардың сот-құқықтық ақпаратқа құқықтарын іске асыру сияқты міндеттер қойылған. «ҚР СО БААТЖ» бағдарламасын жасаған кезде бағдарламалық-ақпараттық кешеннің басқа да мемлекеттік органдармен, сот органдарының лауазымды тұлғаларының қызметін автоматтандырудың, соттардағы қолданыстағы мүліктік кешеннің сабақтастығы сақталып, оның күнделікті қызметте жұмыс істеуінің үздіксіздігі қамтамасыз етілді. «ҚР СО БААТЖ» ендіру және оны одан әрі дамыту процесінде:

- түрлі деңгейдегі сот органдарының ақпараттық өзара байланыс жасауын, сондай-ақ автоматтандыру объектілерінде орнатылған түрлі бағдарламалық бұйымдарды қамтамасыз етудің;
- автоматтандыру объектілерін деректер берудің жоғары жылдамдықты арналарына қосудың;
- сот органдарын автоматтандырудың және деректер берудің қазіргі құралдарымен жабықтаудың негізінде Қазақстанның сот жүйесінің бірыңғай ақпараттық кеңістігін жасауға баса назар аударылады.

Қазіргі уақытта Жоғарғы Сотта, сондай-ақ барлық облыстық, аудандық және оларға теңестірілген соттарда (345) «ҚР СО БААТЖ» бағдарламасы жұмыс істейді және пайдаланылады. Аталған бағдарлама кіріс, шығыс хат-хабарларды және ішкі құжаттарды электронды іс жүргізуді тіркеумен қатар азаматтық, қылмыстық істерді және өзге де материалдарды, әкімшілік құқық бұзушылық туралы істерді есепке алады, сондай-ақ автоматтандырылған тәсілмен кез келген күнтізбелік күнге барлық 46 сот статистикалық есепті және азаматтар мен заңды тұлғалардың шағымдары бойынша есепті қалыптастырады және «Ехсел» форматында жазбаша және электронды нұсқада есептерді шығаруға мүмкіндік береді, сот актілерінің және өзге де құжаттардың электронды базасын жасайды, облыстар және

қойып, сол үшін қажетті шаралардың барлығын жүзеге асырып жатқанын қуана қолдаймыз. Тәуелсіздік, егемендік, мемлекеттілік, адам еркіндігі мен құқылары басты құндылықтар ретінде негізгі заң баптарымен бекітілгені мақтан етеміз. «Қазақстан Республикасындағы мейрамдар туралы» заңға өзгерістер енгізуге байланысты Конституция күнінің маңызы артып, жалпы халықтық мереке ретінде белгіленуі мемлекетімізді нығайта түсіп, әлеуметтік тұрақтылық пен саяси байырғылықты сақтауға қызмет етеді.

Міне, сондықтан әскери парад өткізу қоғамда Ата Заңымызды ардақтау дәстүрін қалыптастырып, жастарды отаншылдық пен елжандылыққа баулытыны, ел қорғаны - тел армиясының салтанатына мақтаныш сезімін оятатыны сөзсіз.

Сондай-ақ, бұл айбынды шеру, Конституцияның 36-бабында айтылғандай, бүкіл азаматтың өз Отанын қорғауға дайындығын, оны қасиетті борышы санайтынын айғақтайды.

А.НАИНОВА, Бородулиха аудандық сотының жетекшісі маманы

республика бойынша статистикалық есепті автоматты түрде жинақтайды, судьялар мен кеңсе қызметкерлерінің жүктемелерін айқындайды, істерді, материалдарды, қадағалау шағымдарын автоматты түрде бөледі.

Қазіргі уақытта соттар Бас прокуратураның Құқықтық статистика және арнайы есепке алу комитетінің аумақтық органдарына (бұдан әрі - ҚС ж АЕАК, ҚС ж АЕАКБ) бірінші, апелляциялық және қадағалау сатыларындағы соттардың азаматтық, қылмыстық істерді және әкімшілік құқық бұзушылық жөніндегі істерді, сондай-ақ материалдарды қарау қызметі туралы және жеке және заңды тұлғалардың шағымдары бойынша 46 статистикалық есеп (бұдан әрі - есеп) (қосымшалармен бірге) беріп отырады.

Бұдан басқа, соттар Бас прокуратураның Құқықтық статистика және арнайы есепке алу комитетінің (бұдан әрі - ҚС ж АЕАК, ҚС ж АЕАКБ) аумақтық органдарына ақпараттық есеп құжаттарының 16 түрін табыс етіп отырады.

«ҚР СО БААТЖ» жүйесі компоненттерінің көмегімен сот органдарында, сондай-ақ:

- сот төрелігін іске асыру жөніндегі соттардың жұмысын толық есепке алу;
- сот жүйесінің түрлі деңгейлерінде соттардың кеңселері мен судьялардың жұмысына бақылау жасау (арыздарды, істерді, шағымдарды қарау, сот актілерін жасау мен беру мерзімдері және т.б.);
- бірінші сатыдағы соттар судьяларының сот төрелігін жүзеге асыру сапасын есепке алу;
- Республиканың барлық сот жүйесінде электронды құжат айналымының толық циклын ұйымдастыру (құжатты әзірлеу, виза қою, жетілдіру, құжатқа қол қою, сот жүйесінің басқа органына жіберу);
- ҚР Жоғарғы Сотының Интернет ресурсы арқылы Республика соттары шығарған сот актілерінің деректер банкіне қол жеткізуді ұйымдастыру;
- мемлекеттік және құқық қорғау органдарымен өзара байланыс жасауды қағазсыз технологияға көшіру сияқты міндеттер шешіліп отырады.

Іс жүргізудің автоматтандырылған жүйесіне көшу құжаттамамен жұмысты елеулі жеңілдетіп, халыққа оларды қызықтыратын мәселелер бойынша ақпаратты жедел алуға мүмкіндік береді.

«ҚР СО БААТЖ» бағдарламасын жергілікті соттарда жаппай ендіру осы сала қызметкерлері мен азаматтары үшін сот жүйесінің айқындығы мен ашықтығын қамтамасыз етіп қана қоймай, сонымен қатар Қазақстанда бірыңғай ақпараттық кеңістікті қалыптастыруға қуатты серпін берді.

Сот жүйесіндегі іс жүргізуді электронды (қағазсыз) тәсілге толығымен, істердің барлық санаттары бойынша бүкіл әлем бойынша Қазақстанда ғана көшіру жүзеге асырып отыр.

Бородулиха аудандық сотының баспасөз қызметі

ХАБАР ДҮЙСЕНБІ, 24 қараша

7:05 «Айтұмар» 8:00 «Жаңа күн» 10:00 Информационный канал - аналитическая программа «Жеті күн» 11:00 «Сәтті сауда» 11:30 Мультфильм. «Отважная Лифи» 13:00 Түскі жаңалықтар 13:15 Документальная драма. «Семейные мелодрамы» 14:05 Телесериал. «Женский доктор - 2» 15:00 Дневной выпуск новостей 15:15 «Әр үйдің сыры басқа» деректі драмасы 15:50 «Сәтті сауда» 16:25 Мультсериал «Кішкентай рыцарь Тренк» 16:55 «Подари детям жизнь» 17:00 Кешкі жаңалықтар 17:15 «Көзқарас» 17:45 «Бизнес сыры» 18:00 Вечерний выпуск новостей 18:15 «Ду-думан» 19:00 «ТВ Бинго» 20:00 Қорытынды жаңалықтар 20:30 «Арнайы хабар» 21:00 Итоговый выпуск новостей 21:30 «Махаббатым жүрегімде» телехикаясы 22:20 Телесериал. «Сулейман Великолепный» 23:20 Международный турнир по смешанным единоборствам. «Дала Батырлары» 1:50 Қорытынды жаңалықтар 2:50 Итоговый выпуск новостей 3:20 «Әр үйдің сыры басқа» деректі драмасы 3:50 Жаңалықтар

СЕЙСЕНБІ, 25 қараша

7:05 «Айтұмар» 8:00 «Жаңа күн» 10:00 Утренний выпуск новостей 10:10 Телесериал. «След» 11:00 Таңғы жаңалықтар 11:15 «Дело вкуса». Кулинарная программа с Т. Веденеевой 11:45 «Махаббатым жүрегімде» телехикаясы 12:35 «100 бизнес - историй» 12:55 «Подари детям жизнь» 13:00 Түскі жаңалықтар 13:15 Документальная драма. «Семейные мелодрамы» 14:05 Телесериал. «Женский доктор - 2» 15:00 Дневной выпуск новостей 15:15 «Әр үйдің сыры басқа» деректі драмасы 15:50 «Сәтті сауда» 16:25 Мультсериал «Кішкентай рыцарь Тренк» 16:55 «Подари детям жизнь» 17:00 Кешкі жаңалықтар 17:15 «Көзқарас» 17:45 «Экономкласс» 18:00 Вечерний выпуск новостей 18:15 «Сұлтан Сүлейман» телехикаясы 19:10 «Нүкте». Пікір - талас алаңы 19:50 Қорытынды жаңалықтар 20:30 «Бюро расследований» 21:00 Итоговый выпуск новостей 21:30 «Махаббатым жүрегімде» телехикаясы 22:20 Телесериал. «Сулейман Великолепный» 23:30 «Арнайы хабар» 0:00 Телесериал. «След» 0:50 Қорытынды жаңалықтар 1:20 Итоговый выпуск новостей 1:50 «Әр үйдің сыры басқа» деректі драмасы 2:20 Жаңалықтар

СӘРСЕНБІ, 26 қараша

7:05 «Айтұмар» 8:00 «Жаңа күн» 10:00 Утренний выпуск новостей 10:10 Телесериал. «След» 11:00 Таңғы жаңалықтар 11:15 «Дело вкуса». Кулинарная программа с Т. Веденеевой 11:45 «Махаббатым жүрегімде» телехикаясы 12:35 «Экономкласс» 12:45 «Подари детям жизнь» 13:00 Түскі жаңалықтар 13:15 Документальная драма. «Семейные мелодрамы» 14:05 Телесериал. «Женский доктор - 2» 15:00 Дневной выпуск новостей 15:15 «Әр үйдің сыры басқа» деректі драмасы 15:50 «Сәтті

сауда» 16:25 Мультсериал «Кішкентай рыцарь Тренк» 16:55 «Подари детям жизнь» 17:00 Кешкі жаңалықтар 17:15 «Көзқарас» 17:45 «Бизнес сыры» 18:00 Вечерний выпуск новостей 18:15 «Сұлтан Сүлейман» телехикаясы 19:00 «Біздің үй» 20:00 Қорытынды жаңалықтар 20:30 «Адақандар» - 2. Деректі фильм 21:00 Итоговый выпуск новостей 21:30 «Махаббатым жүрегімде» телехикаясы 22:20 Телесериал. «Сулейман Великолепный» 23:20 «Нүкте». Пікір - талас алаңы 0:10 Телесериал. «След» 1:00 Қорытынды жаңалықтар 1:30 Итоговый выпуск новостей 2:00 «Әр үйдің сыры басқа» деректі драмасы 2:30 Жаңалықтар

БЕЙСЕНБІ, 27 қараша

7:05 «Айтұмар» 8:00 «Жаңа күн» 10:00 Утренний выпуск новостей 10:10 Телесериал. «След» 11:00 Таңғы жаңалықтар 11:15 «Дело вкуса». Кулинарная программа с Т. Веденеевой 11:45 «Махаббатым жүрегімде» телехикаясы 12:35 Деректі сериал. «Табиғат тартуы» 12:55 «Подари детям жизнь» 13:00 Түскі жаңалықтар 13:15 Документальная драма. «Семейные мелодрамы» 14:05 Телесериал. «Женский доктор - 2» 15:00 Дневной выпуск новостей 15:15 «Әр үйдің сыры басқа» деректі драмасы 15:50 «Сәтті сауда» 16:25 Документальный фильм «Ана» 16:55 «Подари детям жизнь» 17:00 Кешкі жаңалықтар 17:15 «Көзқарас» 17:45 «100 бизнес - историй» 18:00 Вечерний выпуск новостей 18:15 «Сұлтан Сүлейман» телехикаясы 19:10 «Жекпе-жек» 20:00 Қорытынды жаңалықтар 20:30 «Энергия будущего» 21:00 Итоговый выпуск новостей 21:30 «Махаббатым жүрегімде» телехикаясы 22:20 Телесериал. «Сулейман Великолепный» 23:20 «Біздің үй» 0:10 Телесериал. «След» 1:00 Қорытынды жаңалықтар 1:30 Итоговый выпуск новостей 2:00 «Әр үйдің сыры басқа» деректі драмасы 2:30 Жаңалықтар

ЖҰМА, 28 қараша

7:05 «Айтұмар» 8:00 «Жаңа күн» 10:00 Утренний выпуск новостей 10:10 Телесериал. «След» 11:00 Таңғы жаңалықтар 11:15 «Дело вкуса». Кулинарная программа с Т. Веденеевой 11:45 «Махаббатым жүрегімде» телехикаясы 12:35 «Энергия будущего» 13:00 Түскі жаңалықтар 13:15 Документальная драма. «Семейные мелодрамы» 14:05 Телесериал. «Женский доктор - 2» 15:00 Дневной выпуск новостей 15:15 «Әр үйдің сыры басқа» деректі драмасы 15:50 «Сәтті сауда» 16:25 «Ұлт саулығы» 16:55 «Подари детям жизнь» 17:00 Кешкі жаңалықтар 17:15 «Бармысың, бауырым?» 18:00 Вечерний выпуск новостей 18:15 «Сұлтан Сүлейман» телехикаясы 19:10 «Орталық Хабар» 20:00 Қорытынды жаңалықтар 20:30 «Одна судьба» 21:00 Итоговый выпуск новостей 21:30 «Жұлдызды дода» 23:00 Кино Сильвестр Сталлоне, Арнольд Шварценеггер в боевике «План победа» 0:00 Қорытынды жаңалықтар 0:30 Итоговый выпуск новостей 1:00 «Әр үйдің сыры басқа» деректі драмасы 1:30 Жаңалықтар

СЕНБІ, 29 қараша

7:05 «Шаншар» әзіл-сықақ театры 8:30 «Ким» мультсериалы 9:00 «Бармысың, бауырым?» 9:45 «Продвопрос» 10:15 «Спорт без границ» 10:40 Мультфильм. «От винта» 11:45 Мультфильм. «Маша и медведь» 12:10 Кино

для всей семьи. Скарлетт Йоханссон в мелодраме «Дневники няни» 14:00 «Орталық Хабар» 14:50 «Ойжүйрік» 15:40 «Жұлдызды дода» 17:10 «Жансарай» 18:00 «Кеше ғана» - «Еще вчера» 19:00 «Под прицелом» с Айгуль Мукей 19:50 «Бенефис-шоу» 21:00 Ақпарат арнасы - «Жеті күн» Сараптау бағдарламасы 22:00 Мегахит Чжан Цзын в боевике «Великий Мастер» 0:00 Международный турнир по смешанным единоборствам. «Дала Батырлары» 2:30 «Інқарім» телехикаясы

ЖЕКСЕНБІ, 30 қараша

7:05 «Шаншар» әзіл-сықақ театры 8:30 «Айбын» 9:00 Ақпарат арнасы - «Жеті күн» сараптау бағдарламасы 10:00 «Ас арқау» 10:25 «Спорт әлемі» 10:50 Мультфильм. «Шевели ластами» 12:15 Сказки Братьев Гримм и Ганса Христиана Андерсена «Белоснежка» 13:30 Мультфильм «Динофроз» 14:00 «Бенефис-шоу» 15:10 Үнді фильмі «Өз бала» 17:30 «Ойжүйрік» 18:20 Ақбота Керімбекованың «Күзгі әуен» ән кеші 20:10 «Ду-думан» 21:00 Информационный канал - аналитическая программа «Жеті күн» 22:00 Кино. «Путь Лидера. Огненная река» 23:45 Кино. Кіші Кыюба Гудинг «Қуғынға түскен қаһарман» триллерінде 1:30 «Інқарім» телехикаясы

ҚАЗАҚСТАН ДҮЙСЕНБІ, 24 ҚАРАША

7:00 «ТАНШОЛПАН». 10:00 «Дауа». (с субтитрами) 10:35 «Арнайы репортаж» 10:55 «Айтұға оңай...» 11:40 «Сұлтан Бейбарыс». Телехикая. 14-бөлім 12:30 ЖАҢАЛЫҚТАР 12:45 «Апта. Kz» 13:50 «Ақсауыт». Әскери-патриоттық бағдарлама 14:25 «Майя». Мультхикая. 21-22 бөлімдері 14:50 ТҮСАУКЕСЕР! «ДЖУНГЛИ КІТАБЫ». 2-маусым. Мультхикая. 52-бөлім 0:00 «ӘЙЕЛ БАҚЫТЫ». Ток-шоу. Тікелей эфир 16:10 «Келін». Телехикая. 1160, 1161-бөлімдері 17:00 «Менің Қазақстаным» 17:30 ЖАҢАЛЫҚТАР 17:50 «ӨЗЕКЖАРДЫ» 18:05 «Шын жүректен!». Реалити шоу 18:50 «ЗАН ЖӘНЕ БІЗ». Тікелей эфир 19:30 «СҰЛТАН БЕЙБАРЫС». Телехикая. 21:05 «АЙТУҒА ОҢАЙ...» 21:50 ТҮСАУКЕСЕР! «ҚАРА ШАҢЫРАҚ». Телехикая. 51-бөлім 22:40 ТҮСАУКЕСЕР! «КЕЛІН». Телехикая. 1162, 1163-бөлімдері 23:30 ТҮНГІ СТУДИЯДА НҰРЛАН ҚОЯНБАЕВ» 0:00 ЖАҢАЛЫҚТАР 0:30 «Арнайы репортаж» 0:50 «Көкпар» Ұлттық ойын 1:35 «Шарайна». Телесаяхат 2:00 «Дауа». (с субтитрами) 2:30 «Түнгі студияда Нұрлан Қоянбаев» 3:00 ЖАҢАЛЫҚТАР

СЕЙСЕНБІ, 25 ҚАРАША

7:00 «ТАНШОЛПАН». 10:00 «Қара шаңырақ». Телехикая. 51-бөлім 10:55 «Айтұға оңай...» 11:40 «Сұлтан Бейбарыс». Телехикая. 15-бөлім 12:30 ЖАҢАЛЫҚТАР 12:45 «АПТА. KZ» 13:10 «Алаң» ток-шоуы 14:00 «Сыр-сұхбат». 14:30 «Майя». Мультхикая. 23-24 бөлімдері 14:55 «ДЖУНГЛИ КІТАБЫ. САФАРИ». Мультхикая. 1-бөлім 15:05 «ӘЙЕЛ БАҚЫТЫ». Ток-шоу. Тікелей эфир 16:10 «Келін». Телехикая. 1162, 1163-бөлімдері 17:00 «КЕЛБЕТ» (с субтитрами) 17:30 ЖАҢАЛЫҚТАР 17:50 «Ас болсын!» 18:40 «Арнайы

ТЕЛЕ ДИДАР

репортаж» 19:05 «Жан жылуы». 19:30 «СҰЛТАН БЕЙБАРЫС». АҢАЛЫҚТАР 21:05 «АЙТУҒА ОҢАЙ...» 21:50 ТҮСАУКЕСЕР! «ҚАРА ШАҢЫРАҚ». Телехикая. 52-бөлім 22:40 ТҮСАУКЕСЕР! «КЕЛІН». Телехикая. 1164, 1165-бөлімдері 23:30 «Түнгі студияда Нұрлан Қоянбаев» 0:00 ЖАҢАЛЫҚТАР 0:30 «Сыр-сұхбат» 1:00 «Ас болсын!» 1:45 «Шын жүректен!». Реалити шоу 2:30 «Түнгі студияда Нұрлан Қоянбаев» 3:00 ЖАҢАЛЫҚТАР 3:30 «Келбет» (с субтитрами)

СӘРСЕНБІ, 26 ҚАРАША

7:00 «ТАНШОЛПАН». 10:00 «Қара шаңырақ». Телехикая. 52-бөлім 11:00 «Айтұға оңай...» 11:45 «Сұлтан Бейбарыс». Телехикая. 16-бөлім 12:30 ЖАҢАЛЫҚТАР 12:45 «Тағдыр» 13:00 «Поэзия әлемі». 13:25 «Зан және біз» 14:05 «Мың түрлі мамандық» 14:35 «Майя». Мультхикая. 25-26 бөлімдері 14:55 «ДЖУНГЛИ КІТАБЫ. САФАРИ». Мультхикая. 2-бөлім 15:05 «ӘЙЕЛ БАҚЫТЫ». Ток-шоу. Тікелей эфир 16:10 «КЕЛІН». Телехикая. 1164, 1165-бөлімдері 17:00 «ҰЛТ МАҚТАНЫШЫ». Деректі фильм. 17:30 ЖАҢАЛЫҚТАР 17:50 «ӨЗЕКЖАРДЫ» 18:10 «Ға сырлар үні». Деректі фильм. 18:40 «Шарайна». Телесаяхат 19:10 «ҚЫЛМЫС ПЕН ЖАЗА». 19:30 «СҰЛТАН БЕЙБАРЫС». Телехикая. 21:05 «АЙТУҒА ОҢАЙ...» 21:50 ТҮСАУКЕСЕР! «ҚАРА ШАҢЫРАҚ». Телехикая. 53-бөлім 22:40 ТҮСАУКЕСЕР! «КЕЛІН». Телехикая. 1166, 1167-бөлімдері 23:30 ТҮНГІ СТУДИЯДА НҰРЛАН ҚОЯНБАЕВ» 0:00 ЖАҢАЛЫҚТАР 0:35 «Ұлт мақтанышы». Деректі фильм. 1:05 «Поэзия әлемі». 1:30 «Мың түрлі мамандық» 2:00 «Ғасырлар үні». Деректі фильм. 2:30 «Түнгі студияда Нұрлан Қоянбаев» 3:00 ЖАҢАЛЫҚТАР 3:35 «Өзек жарды»

БЕЙСЕНБІ, 27 ҚАРАША

7:00 «ТАНШОЛПАН». 10:00 «Қара шаңырақ». Телехикая. 53-бөлім 11:00 «Айтұға оңай...» 11:45 «Сұлтан Бейбарыс». Телехикая. 17-бөлім 12:30 ЖАҢАЛЫҚТАР 12:45 «Агро бизнес». (с субтитрами) 13:05 «Сіз не дейсіз?» 13:30 «Жан жылуы». 14:00 «Ұлт мақтанышы». Деректі фильм. 14:25 «Майя». Мультхикая. 27-28 бөлімдері 14:55 «ДЖУНГЛИ КІТАБЫ. САФАРИ». Мультхикая. 3-бөлім 15:05 «ӘЙЕЛ БАҚЫТЫ». Ток-шоу. Тікелей эфир 16:10 «Келін». Телехикая. 1166, 1167-бөлімдері 17:00 «ҰЛТ МАҚТАНЫШЫ». Деректі фильм. 17:30 ЖАҢАЛЫҚТАР 17:50 «Қылмыс пен жаза». 18:15 «Мәлім де беймәлім Қазақстан». 21:50 ТҮСАУКЕСЕР! «ҚАРА ШАҢЫРАҚ». Телехикая. 54-бөлім 22:40 ТҮСАУКЕСЕР! «КЕЛІН». Телехикая. 1168, 1169-бөлімдері 23:30 ТҮНГІ СТУДИЯДА НҰРЛАН ҚОЯНБАЕВ» 0:00 ЖАҢАЛЫҚТАР 0:35 «Қылмыс пен жаза». 1:00 «Ұлт мақтанышы». Деректі фильм 1:30 «Поэзия әлемі». 1:55 «Мәлім де беймәлім Қазақстан». 2:25 «Түнгі студияда Нұрлан Қоянбаев»

ЖҰМА, 28 ҚАРАША

7:00 «ТАНШОЛПАН». 10:00 «Қара шаңырақ». Телехикая. 54-бөлім 11:00 «Айтұға оңай...» 11:45 «Сұлтан Бейбарыс». Телехикая. 18-бөлім 12:30 ЖАҢАЛЫҚТАР 12:45 «Менің ҚАЗАҚСТАНЫМ» 13:15 «Көкпар» Ұлттық ойын 13:55 «Ұлт

мақтанышы». Деректі фильм 14:25 «Майя». Мультхикая. 29-30 бөлімдері 14:55 «ДЖУНГЛИ КІТАБЫ. САФАРИ». Мультхикая. 4-бөлім 15:05 «ӘЙЕЛ БАҚЫТЫ». Ток-шоу. Тікелей эфир 16:10 «Келін». Телехикая. 1168, 1169 бөлімдері 17:00 «ЖАН ЖЫЛУЫ» 17:25 «Еңбек түбі - береке» 17:30 ЖАҢАЛЫҚТАР 17:50 «ӨЗЕКЖАРДЫ» 18:05 «Ұлы дала дүбірі». Деректі фильм 18:50 «ПАРЛАМЕНТ» 19:10 «ИМАН АЙНАСЫ» 19:30 «СҰЛТАН БЕЙБАРЫС». Телехикая. 19-бөлім 20:30 ЖАҢАЛЫҚТАР 21:05 «АЙТУҒА ОҢАЙ...» 21:50 «ШЫН ЖҮРЕКТЕН!». Реалити шоу 22:40 ТҮСАУКЕСЕР! «КЕЛІН». Телехикая. 1170, 1171 бөлімдері 23:30 «СІЗ НЕ ДЕЙСІЗ?» 0:00 ЖАҢАЛЫҚТАР 0:35 Бенедикт Камбербэтч, Мартин Фриман, Уна Стаббс «Шерлок» детективінде. 3-маусым. «Сонғы серт» 3-бөлім 1:55 «Ұлт мақтанышы». Деректі фильм. 2:20 «Парламент» 2:40 «Иман айнасы» 3:00 ЖАҢАЛЫҚТАР 3:30 «Өзекжарды»

СЕНБІ, 29 ҚАРАША

7:00 Қазақстан эстрада жұлдыздарының қатысуымен концерт 8:40 «АГРОБИЗНЕС» (с субтитрами) 9:00 «СЕНБІЛІК ТАҢ». Ақпаратты-сазды бағдарлама 10:05 «ДАУА». 10:35 «АС БОЛСЫН!» 11:30 «Қазақстан дауысы» 13:00 «ПОЭЗИЯ ӘЛЕМІ». 13:30 «ТЕЛҚОҢЫР» 14:15 «ШЫРАЙЛЫ ШЕЖІРЕЛІ, ҚҰТТЫ МЕКЕН!» Республикалық акындар айтысы. 17:00 «МЫҢ ТҮРЛІ МАМАНДЫҚ» 17:30 ЖАҢАЛЫҚТАР 17:50 «ӘЛЕМ ТАНЫҒАН ҚАЗАҚСТАН» Арнайы тележоба 18:05 Нұрлан Әлімжанов, Бибігүл Төлегенова, Ержан Жарылқасынов «Балалық шағымның аспаны» драмасында 20:00 «АРНАЙЫ РЕПОРТАЖ» 20:30 ЖАҢАЛЫҚТАР 21:00 «ҰЛТТЫҚ ШОУ» 22:30 «ЖАЙДАҚАРМАН» ойындарының Республикалық Жоғары Лига сайыстарының 2013 жылғы чемпиондары, көрермен көзайымына айналған «НА-ЗАР АУДАР» командасының шығармашылық жеке концерті. 0:20 ЖАҢАЛЫҚТАР 0:55 «Балалық шағымның аспаны» драма («Қазақфильм», 2011 ж.) 2:45 «Әлем таныған Қазақстан» Арнайы тележоба

ЖЕКСЕНБІ, 30 ҚАРАША

7:00 Қазақстан эстрада жұлдыздарының қатысуымен концерт 8:15 «Мәлім де беймәлім Қазақстан». 8:45 Сануржан Сүлейменов, Жанел Аликова, Жүрсін Ерман «Аңшы бала» балалар фильмінде 10:00 VI маусым. «АЙГӨЛЕК». Республикалық балалар байқауы. Финал. 1-концерт 11:20 «АҚСАУЫТ» Әскери-патриоттық бағдарлама 11:55 «Ел бірлігін жырлаған Сүйінбай пірің мен болам!». 12:25 «СЫР-СҰХБАТ» 12:55 «Ұлттық шоу» 14:15 ТҮСАУКЕСЕР! «ЖЕДЕЛ ЖӘРДЕМ». Телехикая. 35-37 бөлімдері 16:30 «Құс қанат ғұмыр». Мейрамбек Бесбаевтың шығармашылық ән кеші 18:25 «Елбасы жолы: От-өзен» драмасында 20:00 «АПТА. KZ» 21:00 «ҚАЗАҚСТАН ДАУЫСЫ» 22:30 «АЛАҢ» ток-шоуы 23:20 «КӨКПАР». Ұлттық ойын 0:00 «Елбасы жолы: От-өзен» драма 1:25 «Арнайы репортаж» 1:55 «Телқоңыр» 2:35 «Шарайна». Телесаяхат 3:00 «АПТА. KZ»

БАҒДАРЛАМА

ҒАРЫШ
ДИДАК

ТВЗ

Понедельник, 24 Ноября

09:00, 08:45 Мультфильмы СМФ 0+12:30 Д/ф «Загадки истории. Инопланетяне и эпидемии» 12+13:30 Д/ф «Загадки истории. Инопланетяне и древние цивилизации» 12+14:30 Д/ф «Загадки истории. Инопланетяне и смертоносное оружие» 12+15:30 Д/ф «Загадки истории. Инопланетяне и аномалии» 12+16:30 Д/ф «Городские легенды. Древнее зло Архангельского леса» 12+17:00, 17:30 Д/ф «Охотники за привидениями» 16+18:00 «Мистические истории» 16+19:00, 19:30, 20:00 Д/ф «Гадалка» 12+20:30 Т/с «Слепая» 12+21:00, 04:30 «Х-Версии. Другие новости» 12+21:30 Т/с «Пятая стража» 16+22:30, 23:30 Т/с «Вольф Мессинг: Видевший сквозь время»

Вторник, 25 Ноября

09:00, 08:45 Мультфильмы СМФ 0+12:30, 13:30, 22:30, 23:30 Т/с «Вольф Мессинг: Видевший сквозь время» 0+14:30, 15:30 Т/с «Секретные материалы» 16+16:30, 21:00, 04:45 «Х-Версии. Другие новости» 12+17:00, 17:30 Д/ф «Охотники за привидениями» 16+18:00 «Мистические истории» 16+19:00, 19:30, 20:00 Д/ф «Гадалка» 12+20:30 Т/с «Слепая» 12+21:30 Т/с «Пятая стража» 16+00:30, 01:20 Т/с «Элементарно» 16+02:15 Х/ф «Вертикальный предел» 12+05:15 Х/ф «Цыган» 0+

Среда, 26 Ноября

09:00 Мультфильмы СМФ 0+12:30, 13:30, 22:30, 23:30 Т/с «Вольф Мессинг: Видевший сквозь время» 0+14:30, 15:30 Т/с «Секретные материалы» 16+16:30, 21:00, 04:30 «Х-Версии. Другие новости» 12+17:00, 17:30 Д/ф «Охотники за привидениями» 16+18:00 «Мистические истории» 16+19:00, 19:30, 20:00 Д/ф «Гадалка» 12+20:30 Т/с «Слепая» 12+21:30 Т/с «Пятая стража» 16+00:30, 01:20 Т/с «Элементарно» 16+02:15 Х/ф «Перелом» 16+05:00 Х/ф «Короли и капуста» 0+08:15 Д/ф «Затерянные миры. Город мечты Иосифа Сталина» 12+

Четверг, 27 Ноября

09:00, 08:45 Мультфильмы СМФ 0+12:30, 13:30, 22:30, 23:30 Т/с «Вольф Мессинг: Видевший сквозь время» 0+14:30, 15:30 Т/с «Секретные материалы» 16+16:30, 21:00, 04:15 «Х-Версии. Другие новости» 12+17:00, 17:30 Д/ф «Охотники за привидениями» 16+18:00 «Мистические истории» 16+19:00, 19:30, 20:00 Д/ф «Гадалка» 12+20:30 Т/с «Слепая» 12+21:30 Т/с «Пятая стража» 16+00:30, 01:20 Т/с «Элементарно» 16+02:15 Х/ф «Клетка»

Пятница, 28 Ноября

09:00, 08:45 Мультфильмы СМФ 0+12:30, 13:30 Т/с «Вольф Мессинг: Видевший сквозь время» 0+14:30, 15:30 Т/с «Секретные

материалы» 16+16:30 «Х-Версии. Другие новости» 12+17:00, 17:30 Д/ф «Охотники за привидениями» 16+18:00 «Мистические истории» 16+19:00, 19:30, 20:00 Д/ф «Гадалка» 12+20:30 Т/с «Слепая» 12+21:00 «Х-Версии. Колдуны мира 12+22:00 «Человек-невидимка» 12+23:00 Х/ф «Мумия» 12+01:30 Х/ф «Взрыв из прошлого» 12+03:30 «Х-Версии. Колдуны мира» 12+04:15 «Европейский покерный тур» 18+05:15 Х/ф «Клетка» 16+07:15 Х/ф «Короли и капуста» 0+

Суббота, 29 Ноября

09:00 Мультфильмы СМФ 0+12:00 «Школа доктора Комаровского» 12+12:30 Т/с «Лист ожидания» 16+00:00 Х/ф «Мумия возвращается» 12+02:45 Х/ф «Полтергейст» 16+05:00 Х/ф «Кошмар на улице Вязов: Ужас возвращается» 16+07:15 Х/ф «Никки, дьявол - младший» 12+

Воскресенье, 30 Ноября

09:00, 10:45 Мультфильмы СМФ 0+10:15 «Школа доктора Комаровского» 12+11:15 Х/ф «Русалочка» 0+13:00 Х/ф «Стигарт Литтл» 0+14:45 Х/ф «Взрыв из прошлого» 12+16:45 Х/ф «Мумия» 12+19:15 Х/ф «Мумия возвращается» 12+22:00 Х/ф «Почтальон» 16+01:30 Х/ф «Ослепленный желаниями» 16+03:15 Х/ф «Никки, дьявол - младший» 12+05:00 Х/ф «Полтергейст» 16+07:15 Д/ф «Затерянные миры. Жестокий Мир Ивана Грозного» 12+08:15 Д/ф «Затерянные миры. Неизвестный царь Ирод» 12+

Россия 1**Понедельник, 24 Ноября**

08:00 «Утро России». 12:00, 06:30 «Найти и обезвредить. Кроны». 12+12:55 Ток-шоу. «О самом главном». 14:00, 17:00, 20:00, 23:00 Вести.14:35, 17:30, 20:10, 22:35 Местное время. Вести-Москва.14:55 Т/с «Тайны следствия». 12+15:55 «Особый случай». 12+17:50 Вести. Дежурная часть.18:00 Т/с «Сердце звезды». 12+19:00 Т/с «Пока станица спит». 12+20:30 Т/с «Каменская». 12+21:30 «Прямой эфир». 12+23:50 «Спокойной ночи, малыши!».00:00 Т/с «Екатерина». 12+02:30 «Заговор против женщин». 12+03:35 Т/с «Улицы разбитых фонарей».

Вторник, 25 Ноября

08:00 «Утро России».12:00 «Березка». Капитализм из-под полы».12:55 Ток-шоу. «О самом главном».14:00, 17:00, 20:00, 23:00 Вести.14:35, 17:30, 20:10, 22:35 Местное время. Вести-Москва.14:55 Т/с «Тайны следствия». 12+15:55 «Особый случай». 12+17:50 Вести. Дежурная часть.18:00 Т/с «Сердце звезды». 12+19:00 Т/с «Пока станица спит». 12+20:30 Т/с «Каменская». 12+21:30 «Прямой эфир». 12+23:50 «Спокойной ночи, малыши!».00:00 Т/с «Екатерина». 12+02:35 «Современная вербовка. Осторожно - зомби!». 12+03:45 Т/с «Улицы разбитых фонарей».

Среда, 26 Ноября

08:00 «Утро России».12:00 «Национальная кухня. Помнят ли гены, что мы должны есть?».12:55 Ток-шоу. «О самом главном».14:00, 17:00, 20:00, 23:00 Вести.14:35, 17:30, 20:10, 22:35 Местное время. Вести-Москва.14:55 Т/с «Тайны следствия». 12+15:55 «Особый случай». 12+17:50, 07:45 Ве-

сти. Дежурная часть.18:00 Т/с «Сердце звезды». 12+19:00 Т/с «Пока станица спит». 12+20:30 Т/с «Каменская». 12+21:30 «Прямой эфир». 12+23:50 «Спокойной ночи, малыши!».00:00 Т/с «Екатерина». 12+02:35 «Карибский кризис. Операция «Анадырь». 12+03:35 Т/с «Улицы разбитых фонарей». 16+06:45 «Комната смеха».

Четверг, 27 Ноября

08:00 «Утро России».12:00 «На качелях власти. Пропавшие жёны». 12+12:55 Ток-шоу. «О самом главном».14:00, 17:00, 20:00, 23:00 Вести.14:35, 17:30, 20:10, 22:35 Местное время. Вести-Москва.14:55 Т/с «Тайны следствия». 12+15:55 «Особый случай». 12+17:50, 07:45 Вести. Дежурная часть.18:00 Т/с «Сердце звезды». 12+19:00 Т/с «Пока станица спит». 12+20:30 Т/с «Каменская». 12+21:30 «Прямой эфир». 12+23:50 «Спокойной ночи, малыши!».00:00 Т/с «Екатерина». 12+01:45 «Вечер с Владимиром Соловьёвым». 12+03:25 «Под грохот канонад: «Синий платочек» против «Лири Марлен». 12+04:25

Пятница, 28 Ноября

08:00 «Утро России».11:55 «Мусульмане».12:10 «Большая перемена. Последняя любовь Генки Ляпишева».13:05 Ток-шоу. «О самом главном».14:00, 17:00, 20:00, 23:00 Вести.14:35, 17:30, 20:10, 22:35 Местное время. Вести-Москва.14:55 Т/с «Тайны следствия». 12+15:55 «Особый случай». 12+17:50, 07:45 Вести. Дежурная часть.18:00 Т/с «Сердце звезды». 12+19:00 Т/с «Пока станица спит». 12+20:30 Т/с «Каменская». 12+21:30 «Прямой эфир». 12+00:00 Х/ф «Ищу попутчика». 12+01:50 «Специальный корреспондент». 16+03:30 Х/ф «Течёт река Волга».

Суббота, 29 Ноября

08:00 Х/ф «Расследование».09:35 «Сельское утро».10:05 «Диалоги о животных».11:00, 14:00, 17:00 Вести.11:10, 14:25, 17:25 Местное время. Вести-Москва.11:20 «Военная программа».11:50 «Планета собак».12:25 «Субботник».13:05 Д/ф «Одна на планете. Вьетнам. Остров Фукуок».14:35 «Честный детектив». 16+15:05, 17:35 Х/ф «Пряники из картошки». 12+18:00 «Это смешно». 12+20:55 Х/ф «Звёзды светят всем». 12+23:00 Вести в субботу.23:45 Х/ф «Тили-тили тесто». 12+03:40 Х/ф «Жена Штирлица». 12+05:40 Х/ф «Чертово колесо».

Воскресенье, 30 Ноября

08:30 Х/ф «Тревожное воскресенье».10:20 «Вся Россия».10:30 «Сам себе режиссер».11:20 «Смехопанорама».11:50 «Утренняя почта».12:30 «Сто к одному». Телеигра.13:20 Местное время. Вести-Москва. Неделя в городе.14:00, 17:00 Вести.14:10 «Кулинарная звезда».15:10 Х/ф «Эгоист». 12+17:20 Местное время. Вести-Москва.17:30 «Смеяться разрешается».19:25 Х/ф «Серьёзные отношения». 12+23:00 Вести недели.01:00 «Воскресный вечер». 12+02:50 Х/ф «Невеста моего жениха». 12+04:50 Х/ф «Ехали в трамвае Ильф и Петров».06:15 Д/ф «Одна на планете. Вьетнам. Остров Фукуок».

2014 ЖЫЛДЫҢ 24-30 ҚАРАШАСЫ АРАСЫНДАҒЫ АЛДАҒЫ АПТАҒА АРНАЛҒАН АСТРОБОЛЖАМ

Токты. 21.03-20.04. Күтпеген өзгерістер, ақпарат, идеялар. Токтылардың жағымсыз тұстарын жұмсартып, мәселелерінен көлегейлейді. Бұл рухани энергетикалық көтерілу, жана әсерлерді іздеу, саяхат жасау кезеңі. Көбіңіз зияткерлік қатынасқа, рухани бірігуге ұмтыласыздар, өз сүйіктілеріңізді дәріптеу, өз діни немесе тіпті мистикалық сезімді табуға талпыныс пайда болады.

Торпақ. 21.04-21.05. Жағдай өзгереді, көптеген даулы мәселелерді жөнге салудың сәті түседі, мәселелерді күтпеген жерден шешіледі. Торпақтар бұл уақытта серіктестерінің жәрдеміне, соның ішінде материалдық көмегіне сене алады.

Егіздер. 22.05-21.06. Осы аптада айналаңыздағы қуат жанданады, оңай емес жүкті серіктестеріңізбен бөлісу мүмкіндігі пайда болады. Тіршілік әлеуетіңіз өседі, бұл күш қосады, белсенді әрекеттерге даяр боласыз. Осы уақытта дербес өміріңіз қарқынды түрде дамиды, сондықтан ішіңіз пыспайды.

Шаян. 22.06-22.07. Сіз үшін жағдай жақсара бастайды, Шаяндарға ұйымдастыру қабілетінің, шаруадағы басымдықты дұрыс қоя білудің арқасында өз мәселелерін орындап шығудың сәті бұйырады. Айналасындағылардың қолдауын сезінген Шаяндар шешілмеген мәселелерді орындай алады.

Арыстан. 23.07-23.08. Арыстандар өз шаруасына назар аударып, пайданы өсіруге мүдделі болуы керек, сонда тағдыр мұндай мүмкіндікті сыйлайды. Дегенмен, Арыстандар серіктестермен қатынаста сак болуы керек, себебі олар баяғыша белгіңіздегі адамдарға өздерін толық эмоционалдық қауіпсіздікте екенін сезінуіне мүмкіндік бермейтін қиындықтарды тудыра алады.

Бикеш. 24.08-23.09. Сәтсіздіктер кезеңін табысты аяқтауға деген үмітіңіз пайда болады. Бикештер өздерін ашық сезінеді, жақсы орындаушы және кенесші, жетекші ретінде көрсете алады, сонымен бірге басшыларына сіңірген еңбегі жайлы ескертеді. Бұл әріптестермен қатынасты күшейтуге, кез-келген келіссөздерді, кездесулерді өткізуге, ұзақ мерзімді байланыстарды орнатуға оңтайлы уақыт.

Таразы. 24.09-23.10. Таразылардың тіршілік әлеуеті қалпына келеді, психоэмоционалдық күйіңіз тұрақтанады, өз денсаулығыңызды нығайтып, өз шаруаңызды белсенді түрде қолға аласыз. Бұдан басқа, Таразылардың ескі мұралық мәселелері күтпеген шешімін табады, сонымен бірге бұрынғы жобалардан пайда ала бастайсыз, басыңызды қайтарады, әлдебіреулер тегін көмек береді.

Сарышаян. 24.10-22.11. Сарышаяндарға айналаңыздағылардың сенімі мен түсіністігіне ие болу үшін жұртпен қатынасу ғылымын ұғыуына, құрбандық етуіңізге өз тілектерді кейінге ығыстыруыңызға тура келеді. Дегенмен бұл Сарышаяндардың өмірінде жаңа ықпалды достардың, таныстарының пайда болуына мүмкіндік туғызады.

Мерген. 23.11-21.12. Мергендердің энергетикалық әлеуеті өседі, құлшыныс пайда болады, бұл бөгет жасайтын үрдістерден құтылуыңызға жәрдемдеседі. Бұл уақытта Мергендер қанатын жайып, өз қабілеті мен дарынын көрсете алады. Өзіңізді, ептілігіңізді мадақтау мүмкіндігі пайда болады. Мыртқы пішіңізбен шұғылдануға, гардероб жаңартуға, беделді өзгертуге талпыныс туындайды.

Тауешкі. 22.12-20.01. Осы уақытта романтикалық танысуға мүмкіндік пайда болады, бұл неке киноға, достық кездесулерге, жаңа іскерлік байланыстарды жолға қоюға оңтайлы уақыт. Бұл кезеңде Тауешкілердің өз идеяларына ендігері қолдау көрсете алатын көптеген жаңа адамдарды, достарын барынша тартқаны жөн.

Сукұйғыш. 21.01-19.02. Көбіңіз жаңалыққа құмар болып, айналаңыздағылардың қажеттіліктерінен, мұқтаждықтарынан гөрі дербес жоспарларыңызға, максаттарыңызға көп көңіл бөлесіздер. Бұл жақын адамдармен жанжалдасуына себеп бола алады, осы кезеңде Сукұйғыштардың көптеген жоспарлары бұзылуы немесе қайта қаралуы мүмкін. Сонымен бірге осы кезде әлеуетті серіктестер барлық уағдаластықтар мен міндеттемелерді толық көлемде орындамайды, сондықтан Сукұйғыштарға қаржылық тұрақтылықтың баламалы көздерін сондай-ақ достары мен жаңа

Балық. 20.02-20.03. Жағдай тұрақтанады, Балықтар дағдарыстан шығудың сенімді шешімін табады. Жаңа қатынастар мен кездесулер мансабыңызға немесе дербес өміріңізге ықпал ете алады. Жаңа шығармашылық үшін ашық боласыз, өз дарыныңызды жаңа деңгейде көрсете аласыз. Энергетиканың жеңілдетуір жоғары деңгейі Балықтардың белсенді қызметіне септігін тигізеді, кейде шамшыл боласыз, бұл жағдайларға қарамастан әрекеттенуіңізге, көп жұмыс көлемін атқаруыңызға көмектеседі, бірақ бұл жүйке жүйеңізді біршама жүдетеді.

ПОЭЗИЯНЫҢ КҮҢГЕЙІ МЕН ТЕРІСКЕЙІ (Мерей Қартов шығармашылығы хаһында)

Абайдың поэзиядағы пайғамбарлығының көлеңкесі түскен ақын жастар жетіп артылады. Әрі бірінен-бірі өтеді. Осы шоғырдың ішінде өзіне ерек көңіл аудартулы керек ететін бір есім бар. Ол – «Есімің сенің...» жыр жинағының авторы Мерей Қартов деген жаңа талап жас ақын. Абайдан кейін Шығыс Тұранның тұманданған жыр көкжиегі қайыра әлсіз таң рауанының шапағына бөлене бастады. Бөлендірген Семей мен Өскеменнен шыққан жас шайырлар. Сонымен бірге, Тыныштықбектей поэзия мэтрінің биік поэтикалық талабына жерлес бауырларының дәті барып қадам басулары да өте ауыр екенін есте ұстағанымыз жөн. Олар бірінші орынға – моралистікті, сыншылықты, ақылмандықты шығарып отыр. Осының бәріне олардың жырларын парақтаған сәтте куә боласыз...

Поэзия дегеніміз – бұл білім, бұл жанның құтқарылуы, оқырманға өз әмірін жүргізу мен өзін-өзі естен шығару әлемі. Сонымен қатар, онда алаштың бұрынғы кеңестенген дүниетанымын алғашқы тұнық бастауына қайтаруға тырысатын бұлғақты бұлқыныс бар.

Осының бәрін бізге жастар поэзиясы өзінің соны қырымен қайтарып беріп отыр. Абай түстенген өлең дастарханындағы ақындық нанының қиқымы санаулылардың ғана шығармашылық өңешінен өтеді. Оған жете алмай, Абайдан қалған өлең жазысын тек түсінде ғана көретіндер аға буында жетіп артылады. Бірақ солардың көбісінің өлеңді ЛЕГОҒА айналдырып жүргеніндерін білмейтіні қандай өкінішті. Жастар өлеңі қолын бұлғап, алаштың бұла да, тарпаң мінез өмірінің қойнауына шақырады. Олардың бодандық сана шөлейтке айналдырған поэзия өлкесін қайыра жазираландыруы көңілді өсіреді. Бұрынғы ақша бар, азаттық жоқ өмірдің бодандық қарын тоқ сүреңсіздігін алмастырған ендігі ұлт басында азаттық бар, қалың елдің қалтасында ақша жоқ дәуірдегі ұлттық тірліктің буырқанған сілкінісін: көкірек санаңды ашып, бірде саналықпен, енді бірде санасыздықпен көзге шұқып көрсетулері мәдени кеңістіктегі, әм руханият әлеміндегі өзгеге кеткен есеміздің орындарын толтырады. Осы бір – нәсілдік, ұлттық, әм, әлеуметтік санамыздың тарихи айшықталып поэтикалық көрініс табуының нәтижесінде: жастар поэзиясының түп негізіне бойлай отырып, алаштық бағзы күнімізбен табысамыз. Олар – ұлттың өз болмыс-бітімін ғаламдық мәдени-рухани кеңістікте таба білуінің алапат қаруы. Қазіргі поэзия көгіндегі Жас ақындар әдеби кездейсоқтықтың перзенттері емес, ұлттың жаңғырған қайыра түлеген жаңа дауыспен мәдени кеңістіктегі әлемдік өркениеттен есе қайтаруға талпынысының жемісі. Поэзия – ешкімге кеуде бастырмай Асақтап сөйлеу, өзге ұлтқа бас имеу, ешбір өзге өркениетке табынбау әлемі. Осы әлемді бодандық дәуір бізден тартып алды. Бабалар сарынына қайыра оралған, жастар ілкі алаши тілмен ой көсіліп, сөз қайырады, әрі өшкенді жандыра отырып, біз өз кезімізде түсімізде көрмеген өздерінің азат әлемін өмірге әкеледі. Тонықөкше кестелей ой толғап, Асан Қайғыша іңшайлап дүниеден түніледі. Алаштың жоғалған Жұмағын іздеп, бүгінгі күннің Тозағына лағнет айтады. Қос тілмен жадысы қаққа бөлінген Ұлтты ілкі дәуіріне елін сөзбен қайтаруға қайран етеді. Ойын, аскез, тұлғаттық еңбек, экстаз бен идеялар бірін-бірі алмастырып, өсиет айтуға ұласады.

Осы жолда Ақындық аян беру мен символданған алаш дүниетанымы көз алдымызда поэзия тілімен ән салып тұрғандай болады.

Әр ақынның қиялындағы өз Аруы бар. Оны олардан ешкімде тартып

ала алмайды. Қыз бен қызыққа қатысты: “Бұқаның танауы – Ақынның қаламы қартаймайды” деген қиямұрыс бұралқы сөз саптау әдібі бар. Бұл енді әсемдік өлкесін былапыт қаламымен былғаныштап, махаббатты мазаққа айналдырған көртәміс шайырларға қатысты орынды сөз қолданысы болар еді. Махаббаты жырлауда жас поэзия перілері аға ұрпақтан асып түспесе, кем түспейді. Ардай аппақ әлемді өз айшықтарымен нұрландырып жүр.

Данышпан Абай қазақ поэзиясына “Көз” поэтикалық-философиялық концепциясын енгізді. Осы концепцияға қатысты түрлі әдеби кезеңде, қилы тарихи дәуірде қазақ поэзиясында Абайдың салған әдеби жосығының бір шетінен шығуға дәті барған ақындар тарапынан өз өрнегін тауып отырды. Мерейдің өзіне дейінгі поэзия алыптарынан тек өнеге алып қана қоймай, сонымен бірге, олардан қалған поэтикалық-философиялық концепцияларды мұрагерлікпен жалғастыруға өзіндік талпынысы қуантады. Бұрынғы ақындық тәй-тәй дәуірде орын алған: Еліктеу мен Солықтаудан арылып, жеке ақындық мәнерін табуға тырысудағы, өзіндік шайырлық қағанатын құруға ұмтылыстағы бұндай қадамдар құптауға тұрарлық. Мерей – өзіндік ақындық әлемін табудың жолына түскендігін: “Көз” өлеңі аңдатады.

Өлең дәстүрлі түркілік Аллитерацияға құрылған: Көзіңнен түсініп тілінді, Көз сүзіп есімнен ауыстым. Көз ілмей өткізіп түнімді, Көз майын күтумен тауыстым.

Көз тойса жоғалар муза ма? Көз тиді-ау көңілдің бағы мұн.

Көз көрмес жақтарға ұзама, Көзімнің ұшында сағымың,- деп басталатын жыр бір қараған жанға қыз бен қызықты жырлап тұрғандай көрінеді.

Бірақ финалдық ақырғы шумақтарға назар салған сәтте ақынның алға қойған өзіндік аңсары мен мұратының барлығын сезіне түсеміз:

Көздерім көрместі көреді, Көз ашқан өлеңмен әуремін. Көзіме елестей береді, Көз қысқан бозбала дәуренім.

Көз тірі, көрерміз бақ алда, Көз барда табармыз жол қанша.

Көзімнің алдынан жоғалма, Көздерім жұмылып қалғанша.

Көз қысқан бозбала дәуренімен қоштасқан ақын, енді жаңа бейтаныс та, соны әлемінің жалына жармасып, ақындық әлемінен өз сокпағын іздеу үстінде екендігін аңғартады.

Мерейдің тұңғыш жинағына атау болған “Есімің сенің...” өлеңі де өзінің айшықтылығымен құнды. Біз ақынның бүкіл өлеңінің ұңғыл-шұңғылын жіпке тізіп жатпаймыз. Мерейдің:

Жаза алмай бұлттың бетіне, Төзімді қайтқам түйдіріп. Тақтайдың сосын шетіне, Асылмен жазғам күйдіріп,-деп, махаббаты өзінше түсінуі тәнті етеді.

Алғашқы махаббатқа інкәрлікті поэтикалық тілімен өрнектеген өлеңнің соңғы шумақтары жыр архитекторикасына селкеу түсірмей, сәтті түйінделеді.

Алдымнан шықпай арай күн, Балғын сезімім уланған. Атыңды іздеп қараймын, Терезелерге буланған. Сүйрейді мені көштей бір, Өткен күн ашып есігін. Тек қана жалғыз өшпей тұр, Жүректе қалған есімін.

Бұл өлеңнен әр оқырман өзінің алғашқы махаббатының мәңгілік балаң бейнесін жолықтыра алады. Өйткені, ақын бір өз басындағы тұлғаттық сезім арқылы мыңның жүрегінде бұққан сезімнің кілтін таба алғандығы дау тудырмайды. Өйткені... Жүректе қалған есім өшпейді... оның жаңғырығын өлең мәтіні бізге таныта алғандығы оқырман ретінде бізді разы етеді.

Біз сөз еткен бұл өлеңдер және жыр жинағына кірген бұдан өзге туындыларда қазақ поэзиясында бұрыннан барды алаши мәнермен, өзінше қайыра жаңғырта жырлап шығудың өзіндік бір талпынысы.

Осы талпынысты ұлт әдебиетінде ең алғаш М.Көпейұлынан байқаймыз. Мәшһүр өз туындыларында Жаратушыны ойлап, нәпсіні тәрибелеу мақсатында өзінің терең философияға құрылған өлеңі «Ит дүниені» жазды. Өлең халықтық қара өлең үлгісінде құрылып, әр шумақ өз алдына жеке аяқталған ойды сондай – ақ, ақынның өз өмір сүрген дәуіріне көңілі толмауын білдіріп тұрады.

Ит дүние мұнша неге олақ

болдың,

Ұстауға құйрық – жал жоқ, шолақ болдың.

Дүниеде жолдас болған достарыңның

Ит дүние бәрін бірдей тонап болдың! – деп, дүниені құйырық-жалы жоқ шолақ ат бейнесінде елестетіп, достығын тонаушы ұры сипатында сомдайды.

Ит дүние ойлап тұрсам, диуанасың,

Кеш тұрып, ерте жатсам суаласың.

Ілескен достарыңды отқа итеріп,

Шапалақтап екі алақан қуанасың! – деп, әуелі камсыз-қаперсіз диуанаға кейіпінде суреттесе, келесі тармақтарда достарын табалап, сүрінгеніне сүйсінетін қарқан басын күйіттеген жан кейпінде өрнектейді.

Ит дүние, кәне, сенің болған жерің,

Өрқашан жақсыларға қонған жерің!

Жібердің Қарынбайды жер түбіне,

О, пәлі, кене, сенің оңған жерің?!

Бұл өлеңінде ақын жансызды жандандырып, оны «оғаш» жағдайда суреттеуі реалды жағдайды ондағы қоғам мүшелері арқылы емес, белгілі бір шартты ұғымға «дүниеге» жанды тіршілік иесі ретінде өз мұңын шағып, қателігін бетіне басады. Бұ дүниеде жақсыларды емес, жамандарды таңдап, оны о дүниеде сатып кететінің сенің екіжүзділігің деп ащы сатира уытын тармақ бойына сыйғыза білгендігі ақынның таланттын танытады. Осы ирониялық өрілім келесі жолдарда төмендегіше төгіледі:

Ит дүние, талайлардың көзін ойдың,

Мен саған сонан соң – ақ әбден тойдым!

Жаннатқа ақымақты кіргізе алмай,

Апарып жер ортаға дел – сал қойдың.

Финалдық шумақта ақын:

Ит дүние жарға ойнаған лақтайсың,

Толқыған, кетерінде, сынаптайсың!

Алланың береріне кез келсе егер,

Тасыған таудан аққан бұлақтайсың! – деп, «бай болу, кедей болу

– бір құдайдан» деген халықтық ұғым – түсінік аясында өзіндік философиялық байламын жасайды. Бұрын Дулаттағы «Дүние – жемтік, мен – төбет» символдануы жаңаша өруі әр дәуірде милет әдебиетінде әр қырынан танылып жүр. Араға ғасыр салып “Ит дүние” тақырыбы қайыра жырланып отыр, әрі сәтті әбеби табысқа айналып отыр. Бұл жолғы шайырлық концепті – ақындық әлемінің бізге берер сабағы мен оқырманмен сұхбаттасудың өзіндік үрдісі. Осы жолда Мерейдің ұлт дауысын естірудегі ел сөзінің тізгінін ұстаушы таңдаулы жан ретінде өзіндік ойын ортаға салуын “ Ит” өлеңі білдіреді. Қазақтың қарғадай баласына дейін белгілі ит тірлік жайында тамаша авторлық бетперделі өлең өмірге келгені өзіне ынтықтыра түседі. Ассонансты және аллитерациялы қолданысты өзіне стилистикалық мәнер ретінде таңдап алып, оны бармақ өлшеммен әрлендіре, әрі мөрлендіре қолдануды мұрат ету, ақынның өзіндік жетістігі деп бағалауға тұрады. Методоралық символдау өрнегі адамды – итке айналдыра отырып, бүгінгі ұлт өмірінің көлеңкелі тұстарын милетіне танытып, өзіндік ақындық кесік айтуға қол жеткізе алғандығын мойындауға тиіспіз.

Ит тірлікті мейлі түсін, түсінбе,

Ит өледі арамзаның ішінде.

Ит адамдар оянады ұйқыдан,

Итағын көріп жатып түсінде.

Шал Тілеукеұлының сарказмі, данышпан Абайдың ұлттың жаман қылығын жеріне жеткізе күстаналауы жас ақындардың – тәу етер әдеби Қағбасы.

Ит араз боп жұрдай болдық бірліктен,

Ит қорлықтан заманамыз дүрліккен.

Ит сілікпем шығып менің барады,

Ит байласа тұрғысыз бұл тірліктен.

Бұл түйіндеулердің бәрін өмірдің өзі туғызып отыр.

(жалғасы келесі нөмірде)
СЕРІК ӘБІЛҚАСЫМҰЛЫ

«Аудан тынысы» - «Пульс района» ЖШС басқарушы органы «ШҚО Бородулиха аудандық ішкі саясат бөлімі» ММ болып табылады	Директор-бас редактор Екатерина БОЙЧЕНКО	Газет аптасына 2 рет шығады. Жарияланған материалдардағы деректердің дәлдігі үшін автор жауап береді. Басылған материалдардағы пікір редакциянікімен сәйкес келмеуі мүмкін. Хаттар мен қолжазбалар қайтарылмайды. Жарнама мен хабарламаның дәлдігі үшін редакция жауап бермейді.	
Газет ҚР мәдениет және ақпарат министрлігінде тіркеліп, аудандық «Аудан тынысы» - «Пульс района» газеттерінің тіркеу туралы N 12375-Г куәлігі (05.03.2012) берілген	Директор-бас редактордың орынбасары, Мейрамгүл АТАЕВА E-mail: borodulihapuls@mail.ru	Редакцияның мекен-жайы: 070400, ШҚО Бородулиха ауылы, Тауелсіздік к. N 69 Тел/факс 8(72351) 2 16 60 ТАП: 4075 Таралымы 2887 оның ішінде «Аудан тынысы» 593	Газет “Шығыс-Ақпарат” ЖШС - нің баспаханасында басылады. Өскемен қ., Космическая 6/3 Көлемі 2 баспа табақ